

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vsak dan zvečer izvešči nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterskopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 89.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Koburška tragedija?

Dunaj, 5. avgusta.

Vest, ki je prispela preko Londona, da je bolgarska vlada odredila aretacijo bivšega ministrskega predsednika Daneva in njegovih prijateljev, še ni oficijalno potrjena. Značilno pa je, da ji verujejo tudi dunajski bolgarski krogi, ki pristavljajo, da Danev že dalj časa ni bil drugega kakor ujetnik v lastni hiši, katero je stražila vedno cela kompanija vojaštva. Londonska vest pistavlja, da očitajo Danevu, da je nepošteno ravnal z državnim denarjem, oziroma samolastno razpolagal z dispozičnim fondom. Proti nesrečnemu politiku hočejo torej skovati difamirajočo obtožbo, na njegove in njegovih prijateljev rame hočejo zvaliti vso krivdo bolgarske nesreče ter ga stigmatizirati pred celim svetom povrhu zabrezvestnega zločinca! Listi napovedujejo, da je Danevova afera le prvi prizor velike notranje tragedije, ki pričena na Bolgarskem, Danev da je prva žrtev narodnega gnjeva nad onimi, ki so povzročili nesrečno drugo balkansko vojno.

Slučajno sem imel priliko govoriti danes s politično osebo, ki je prispela iz Bukarešte in ki je o mnogih zakulisnih dogodkih balkanske politike podučena. Podajem v naslednjem bistvo njene informacije, z izrečnim pristavkom, da izgleda pač marsikatera trditev nekoliko neverjetno ali vsaj pretirano.

Po teh informacijah se nahaja notranje-politično življenje Bolgarije v štadiju, ki bi ga najlažje označili z besedo: mir pred burjo. Vse čaka, kaj se zgodi v Bukarešti, napeto pričakovanje izida mirovne konference izbrpava vso pozornost političnih krogov. Vlada skuša javnost pomiriti z optimističnimi prorokovanji in vrniti narodu zopet samozaupanje s trditvijo, da bolgarska armada ni bila nikjer premagana, temveč da ste Srbija in Grška ušle porazu le vsled njima v prilog izvršene romunske intervencije. Ta taktika se zdi bolgarskim krogom potrebna, ker je edino sredstvo obvarovati narod po-

litičnega obupa, katerega posledice se ne dajo izmeriti. Istočasno in v navideznem nasprotju s prvim sredstvom pa se trudijo vodilni krogi javnost prepričati, da je Romunija sicer ravnala prvotno proti Bolgariji, da pa je danes najboljša prijateljica in bodoča zaveznica, s katero bo Bolgarija skupno vladala na Balkanu. Le zločinska politika Daneva, da je prvotno odtujila Romune Bolgarom.

Kaj se bo na Bolgarskem zgodilo kadar bo mir podpisan, tega nikdo ne ve. Obtožbe proti bivšemu min. predsedniku Danevu so indirektno naperjene proti kralju samemu, o katerem je znano, da je vsak politični ukrep dr. Daneva sankcioniral, da mnoge sam povzročil. Preklinjajo Daneva in tiho pristavljajo ime Ferdinanda . . .

V dobro informiranih krogih je znano, da narašča antidinastično gibanje od dne do dne. Mogoče, da so dnevi kralja Ferdinanda šteti; Bolgari ne poznajo in dinastičnih vprašanjih mnogo ozirov. Kralj Ferdinand se svojega položaja zaveda. Njegova narava je boječa in že danes živi v vednem strahu pred atentati in inzuliti. Dogodki zadnjih mesecev so ga popolnoma potrdili in mnogo jih je, ki napovedujejo trenutek, ko se bo umaknil iz dežele.

Vprašanje je, ali bo podlegla samo njegova oseba, ali cela dinastija. Vsekakor pa je to politična eventualnost, s katero se mora računati.

Najnatančnejše račune o dogodkih v Bolgariji vodi danes prebrisan diplomat — kralj Karol romunski. Vedno je ta vladar obžaloval, da se pravoslavna panoga hohenzollerske dinastije ne more razviti in primerno uveljaviti, vedno mu je bila Romunska premajhna. Sedaj ga vabi velika cena. Ako res propadejo Koburgi, kdo je bližji Bolgarom, kakor romunski Hohenzollerji?

Mora se reči, da je osebna, dinastična politika kralja Karola že pričela. On se trudi z vsemi sredstvi, da pridobé Bolgari vanj zaupanje kot v svojega najiskrenejšega prijatelja, kateremu bodo hvaležni za vse uspehe, ki jim ostanejo na mirovni

konferenci. Kralj Karol vidi v duhu prihajati čez Donavo bolgarske odposlanke, ki iščejo kralja.

Na Bolgarskem se je zadnji čas agitacija proti sedanjim dinastiji sistematično razvila, nihče ne ve v katerih rokah se stekajo njene niti.

Ideja personalne unije med Romunijo in Bolgarijo postaja v tem trenutku aktualna, čim se dinastična kriza akutno razvije. Romunski kralj pripravlja teren. Vē, da bi njegovih načrtov tudi Evropa ne odklonila, Avstrija in Rusija bi bili morda povsem zadovoljni. Pred par dnevi smo čitali vest o predstoječi zaroki carjeve hčerke s sinom romunskega prestolonaslednika.

Protestni shod jugoslovanskih železničarjev v Gorici.

Dne 3. t. m. se je vršil v Gorici shod »Zveze jugoslovanskih železničarjev«. Zborovanje je otvoril predsednik Zveze g. Škrjanc iz Trsta, ki je pozdravil številne udeležnike in posebe poslance, prečital došle brzojavne pozdrave in pojasnil v jedrnatih besedah namen tega shoda, protestiral proti zapostavljanju in izpodrivanju slovenskih železničarjev ter importu nemškega delavstva od strani postajenačelnika v Gorici Wieserja.

Poročevalec strokovni tajnik g. Vekoslav Mrak je z ostrimi besedami ošvrkal denuncianstva in laži nasprotnikov Zveze jugoslovanskih železničarjev in podlosti nemškega časopisa, da se državi ni treba ničesar bati, dokler bo mogoče z legalnimi sredstvi priti do pravice. Postajenačelnik Wieser je kot oseba dvakrat podčrtana ničla, v poštveh pa prihaja kot eksponent nemškega Volksrata in nemškonacionalni agitator. V tej lastnosti meče Wieser slovenske delavce na cesto, jih zapostavlja in izpodriva ter spravlja na njihova mesta tude nemške delavce. Slovenci so hlapčevsko ponižno molčali in edino »Zveza jugoslovanskih železničarjev« se je proti Wieserjevemu početju pritožila pri rav-

nateljstvu. A vse pritožbe so bile brez uspeha. Ravnatelj Galamboš je zdaj z grožnjami nastopil proti današnjemu protestnemu shodu in se upa trditi v svojem službenem ukazu, da ni še slišal nobene pritožbe proti Wieserju. Konstatirano bodi, da smo se pritožili, ker je bil kaznovan neki Slovenec samo zato, ker je v službi namesto »hier« zaklical »tukaj«. Če bi imel Wieser čisto vest, bi ne bil letal od oblasti do oblasti, da bi preprečil današnji shod. Rečeni kaznovani železničar, ki so ga ozmerjali in mu predbacivali, da spada v »Mandčverein«, se je zagovarjal s tem, da se mu pač ne more šteti v zlo, če je rabil nekaj slovenskih izrazov, ker nemščine ni popolnoma več. Na njegovo pritožbo mu je ravnateljstvo kazni odpustilo in s tem priznalo, da je Wieser ravnal nepravilno. Galamboš pa pravi, da ne ve za nobeno pritožbo zoper Wieserja. Kako izpodriva Wieser slovenske delavce, kaže mnogo slučajev. Dva sta bila obdolžena tatvine; Wieserju je še med preiskavo vrgel na cesto. Na sodnji pa se je dognalo, da se jima je zgodila velika krivica in sam državni pravdnik je predlagal oprostitev. Ravnateljstvo pa ni popravilo storjene krivice, nego le odpoved premenilo v odpust. Vse intervencije pri ravnateljstvu niso nič pomagale. Wieser je šel osebno v Celovec iskat nemške delavce. Sposobnih slovenskih domačinov ni maral, šel je iskat nesposobne, samo da so Nemci. Govornik je prečital imena importiranih nemških delavcev in imena zapostavljenih vzlic že s službovanjem dokazano sposobnih, pa vendar prezrtih domačinov. Kako postopa Wieser s slovenskimi delavci, priča sledeči slučaj: Nekemu slov. železničarju je umrlo dete. Wieser mu še za pogreb ni dal dopusta, pač pa je dal dopust nekemu nemškemu uslužbencu, da je mogel delati propagando za veselico nemškega »Gesangvereina«. Govornik je ob burnem pritrdjevanju vseh zborovalcev apeliral na poslance brez razlike strank, naj tem razmeram konec naredijo.

Ob živahnem odobravanju je potem govoril posl. g. dr. Mandić,

ki je ostro ožigosal postopanje ravnatelja Galamboša in postajenačelnika Wieserja in izrekel upanje, da pride cela stvar pred državni zbor. — G. dr. Medvešek je predlagal resolucijo, ki zahteva, da se Wieserja odpravi iz Gorice. — G. dr. Bogumil Vošnjak je izrazil željo, da bi se vsi slovenski poslanci združili v tem vprašanju, ker narodnost ni samo jezik, nego pomeni kruh, boljše eksistenco, boljše življenje in boljše socialne razmere. — G. dr. Kisovec iz Trsta je želel »Zvezi jugoslovanskih železničarjev« največjih uspehov. — Mogočen vtisk je napravil tudi govor tajnika »Narodne delavske organizacije« v Trstu g. Brandtnerja. — Vrsto govornikov je zaključil dež. poslanec Furlani.

Shod je ob velikem navdušenju vseh udeležnikov sprejel dve resoluciji: Prva protestira proti postopanju Wieserja, ki slovenske delavce in uslužbence izpodriva in importira nemške ter izreka »Zvezi jugoslovanskih železničarjev« popolno zaupanje ter pričakuje od vseh slov. državnih poslancev, da bodo z vsemi sredstvi parlamentarnega boja delali na to, da se razmere na drž. kolodvoru v Gorici premene. Druga resolucija protestira proti Wieserjevemu nacionalnim provokacijam in proti nemškonacionalnemu sistemu, ki ga je Wieser upeljal na goriškem kolodvoru. Končno je shod poslal železniškemu ministru brzojavko, s katero zahteva, da Wieserja odstrani iz Gorice. S tem je bilo to pomembno zborovanje končano.

Med vojno in mirom.

Mirovna konferenca v Bukarešti.

Neprestano se vrše v Bukarešti posebna posvetovanja delegatov. Intransigentno stališče bolgar. delegatov napram srbskim in grškim zahtevam je situacijo precej poslabšalo, kar je dobilo izraza tudi v zadnji plenarni seji, o kateri smo poročali sredi, vendar pa situacija ni popolnoma brezupna.

Do sedaj med Bolgari in zavez-

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.

(Dalje.)

Mlada deklica ga je pogledala, zopet vsa prestrašena.

»Tako hudo ni,« je rekel Connors ter se nasmehnil. »Ali ste zelo navezani na miss Wynn?«

Hortenza ga je vprašujoče, dvomeče pogledala, in mrs. Maitland je odgovorila namesto nje: »Seveda smo zelo navezani na miss Wynn.«

»Upam, da vaše čustvo ni tako globoko, da bi vam nekatera pojasnila o njej povzročala v resnici bolelosti?«

Zdaj se je bralo iz dekličinih oči, da ne verjame tem besedam.

»Ne morem si predstavljati, da bi bila na kakršnikoli način nevedna naše ljubezni,« je odgovorila mrs. Maitland. »Zaupali smo ji, in zaslužila je to zaupanje.«

»Ali niste nikdar opazili, da je bila zaljubljena v mr. Vininga?«

Mati in hči nista mogli izpregovoriti. Mrs. Maitland je začudeno gledala Hortenzo, kakor da bi si ne mogla pomagati. Hortenza pa je gledala mladega Vininga. Obe dami sta bili tako začudeni, da sta človeka kar ganili. Vining, ki je dozdaj klečal,

se je dvignil, se v veliki zadregi ozrl okoli sebe ter postal zelo rdeč. Nato pa se je pokazal moža, ki nasprotuje tudi nevarnosti.

»To je preveč resno, da bi se moglo prezreti ali pa tajiti,« je rekel. »Seveda sem se trudil, da nisem Hortenzi tega razodel, toda miss Wynn je bila zelo neumna. Zakaj, tega ne vem; v resnici se nisem nikdar v svojem življenju smatral za Adonisa ali kaj enakega. Trudil sem se, da sem ostal razumen in trezen, toda vsa stvar mi je bila zelo zoprna; kaj takega, česar se ne more niti izpomeniti, niti priznati, niti v zlo šteti, ne morem prenesti, in miss Wynn je to vedla. Vi ste čarovnik, mr. Connors, toda stvar je v resnici taka, in dobro se mi zdi, da ste to povedali.«

Mrs. Maitland se je ozrla okoli sebe, kakor da bi iskala pomoči. Hortenza je prišla svojega ljubimca za roko ter sedla.

»Kaj naj vendar storimo?« je vprašala mati. »Ali ne bomo nikdar več srečni?«

»Jaz bi predlagal, da se sploh nič ne stori,« je rekel Connors. »Jaz hočem le to, da se vse prav uredi. Govoril sem o tem le vsled tega, da pojasnim tajnost, ki vas je vse navdajala in obteževala. Upam, da bo miss Wynn toliko taktična, da vas ne bo več nadlegovala; smatram jo za zelo premeteno mlado damo, ki je pričakovala tako razrešitev. Priča-

kujem, da se bo za neomejen čas umaknila v samoto.«

»Samo pri nas ne more živeti v samoti,« je izjavila mrs. Maitland z večjo energijo, nego sem jo pričakoval od nje. »Tako pa vendar nismo navezani na njo, da bi v svojo zaščito vzeli tako stvar.«

»Edino pravo naziranje, milostiva gospa,« je rekel Connors pritrdljivo. »Menim, da vam je tudi med boleznijo vašega soproga in vaših sinov koristila ter pomagala. Oprostite, da se sploh dotikam teh spominov, toda dobro je, da se spominjamo tudi onega, kar je v prospeh miss Wynnov.«

Mrs. Maitland je izbruhnila v jok ter se zgrudila na svoj stol.

»Prav imate, mr. Connors,« je rekla ter še vedno jokala. »Tako zelo vam moramo biti hvaležni. Vedno je bila pri naših dragih. Hortenza in jaz si nisva znali pomagati, posebno Hortenza, kar si danes pač moreva razlagati. Miss Wynn pa je vstrajala, polna moči in čuta dolžnosti. Dan in noč je stregla našim dragim; zdravnik je rekel, da je njena pomoč naravnost neprecenljiva.«

»To je vendar pravi poklic žensk,« je mehko pripomnil Connors. »Pač je dajala bolnikom tudi zdravila?«

»Vse, vse, bila je več nego dobra. To mi dela mojo nalogo zelo težko, in ne vem, kaj more reči Hortenza.«

»Tudi jaz sem si to mislil,« je rekel Vining. »Ti spomini so učinkovali na moje postopanje.«

»Vaše izpolnjevanje dolžnosti je bilo v teh slučajih celo vaši osebi nevarno,« je pripomnil Connors, čegar trdoglavoosti sem se natihome čutil. »Bolezni v vratu so nevarne.«

»Da, in v resnici je ona sama prevzela vso potrebo,« je rekel Vining. »Zdravnik ji je večkrat svetoval, naj bo previdna, toda ni marala pomoči. Celo tako pogumna je bila, da je s čopičem mazala bolni vrat, in večkrat ga je tudi sama izžgala.«

»Moje mnenje je, da je bila že prej navajena, kako se streže bolnikom,« je zamiljeno pripomnil Connors, »kar naj olajša njej nalogo, nam pa hvaležnost. Kakor sem že omenil, sem nekaj časa studiral medicino in spominjam se, da je bil mrs. Garcia usmiljena sestra v neki londonski bolnišnici. Ne pozabim tako lahko obraza, ki sem ga enkrat videl, in menim, da sem tudi miss Wynn tam videl.«

»Vsaj jo lahko vprašate,« je odgovorila mrs. Maitland. »To je zelo enostavno.«

»Mogoče bi to lahko storil, če bi še enkrat videl mamo,« je počasi rekel Connors. »Vi niste vedeli, da sta bili mrs. Garcia in ona stari prijateljci?«

Mrs. Maitland, kakor tudi Hortenza sta ga začudeno pogledali.

»Nikdar ni tega omenila,« je vskliknila mlada deklica.

»Temu se ne smemo nikakor čuditi spričo tega, kar se je zgodilo,« je pripomnil Connors. »Morda bi še kaj drugega izvedeli, če bi to sled nadalje zasledovali. Nikakor nočem več obteževati vašega spomina s tako bolestinami stvarmi. Nikakoršne tajnosti ni več, spoštovane dame,« je rekel, smehljaje se ter vstal, »in moj obisk je bil, kakor ste polagoma uvideli, odveč. Miss Maitland bi tudi brez mene v kratkem dobila toliko poguma, da bi odkrito govorila z mr. Viningom, in vse bi se itak pojasnilo. Zdaj se vam priporočam.«

»Mnogo ste mi pomagali,« je rekla mrs. Maitland, »in jaz upam, da se zopet vidimo, mr. Connors?«

»Le težko se me izvabi iz mojega brloga, zahvalim pa se vam za vaše povabilo, milostiva gospa.«

»Mi bomo vedno hvaležni mrs. Parton,« je nadaljevala dama.

Connors ji je podal roko, poslovil se od Hortenze in mrs. Partonove. Vining naju je spremljal. Pri vratih knjižnice se je Connors vstavil, da si natakne rokavice.

»Se marsikaj bi vam mogel zaupati o tej zadevi, mr. Vining, toda zdaj ni potrebno. Če vam bo ugajalo, da se o tem slučaju pogovorimo, in če bodo dame prestale dobo žalosti, tedaj me obiščite. Najboljše bi pa pač bilo, da dame nikdar ne zvedo posameznosti. Najboljše, kar morete storiti, je, da pospešite svojo poroko.«

(Dalje prihodnjik.)

glavnih točkah vseh spornih vprašanj. Grki so v svojih zahtevah popustili toliko, da zahtevajo za mejo razvodje Strume in Bregalnice. Tudi se zdi, da so Bolgari toliko popustili, da so se odrekli pokrajinam zahodno od Vardarja in južno od Dojrana, vedno pa še zahtevajo zaliv Orphano in Kavalo z zaledjem.

Po belgradskih glasovih se pogajanja kaže razvijajo zadovoljivo in se splošno upa, da bo mogoče še tekom tega tedna skleniti mir. V Belgradu so celo mnenja, da bo prišlo glede vseh točk do popolnega sporazuma, tako, da bodo mogle velesile mirovni protokol sprejeti brez revizije.

Glavno vprašanje, ki dela mnogo težko, pa ostane še vedno vprašanje Kavale.

Preko Frankobroda poročajo iz Bukarešte o izjavi bolgarskega delegata ministra Tončeva, ki je baže izrekel mnenje, da se bo mir brez dvoma sklenil do petka. V vprašanju Kavale bo morala Bolgarska končno odnehati, storila pa bo to samo z izrecnim pridržkom, da se prepusti definitivni rešitvi tega vprašanja velesilam. Bolgarski delegati upajo, da pride na taki evropski konferenci do definitivne rešitve vseh Bolgarske se zadevajočih vprašanj in da se bo tudi meja proti Srbiji predurila. Ob enem zatrjujejo bolgarski delegati, da na noben način ne morejo sprejeti od Srbije predlagane meje ob Strumi.

Tudi baže dobro podučeni krogi zatrjujejo, da se pripravljajo v vprašanju Kavale rešitve, ki bo zadovoljila grške zahteve. Berolinski diplomatični krogi bi bili seveda zelo zadovoljni, če bi prišlo v vprašanju Kavale do zadovoljive rešitve, da bi ne bilo treba Evropi poseči vmes. Kako si predstavljajo berolinski krogi tako evropsko posredovanje, ni znano, interesantno pa je, da se vedno in vedno naglašajo volja Evrope, ki pa kakor to kaže vprašanje Odrina, nima nikjer več nič veljave.

Dr. Dillon v Bukarešti je v enem delu bolj optimističen kakor najbolj optimistični diplomati, na drugi strani pa zopet prorokuje velike homatiije. Dr. Dillon misli, da bo mir sklenjen že danes, da pa bo padla odločitev glede usode Kavale pozneje. Zaradi Kavale bo prišlo po njegovem mnenju v par letih zopet do vojne med Grško in Bolgarsko.

Velesile.

Velesile sedaj nimajo važnejšega čela, kakor da se med seboj krega in druga drugi očitajo grabežljivost. V ospredju stoji sedaj spor med Italijo in Francosko. Italijanski časopisje brez izjeme napada Francosko. »Corriere della Sera« pravi, da ima Francoska edini cilj, naščuvati Srbijo in Grško proti Italiji, da utrdi svojo pozicijo v Sredozemskem morju. »Stampa« rolni še bolj, češ, da hoče Francoska odstraniti Italijo iz Egejskega morja. »Vita« vidi v nastopu Francoske samo zavist. Poročevalec lista »Corriere della Sera« se je obrnil celo do Venizelosa in ga vprašal, ali obstoja med Grško in Francosko kaka pogodba. Venizelos mu je odgovoril, da med obema državama ni pogodbe in da med Grško in kako velesilo sploh ne obstoja nikakršna posebna konvencija. V interesu Grške je, da si ohrani dobre odnose z vsemi velesilami, zlasti pa z Italijo.

Francoski časopisje zavrača zopet te napade ter pravi, da Francoska ni bila nikdar Italiji sovražna. Sedanjim ministrski predsednik Barthoin in zunanji minister Pichon sta bila od nekdanj Italiji prijazna ter sta oba člana pred kratkim ustanovljene italijansko-francoske zveze kot prvi in drugi predsednik. Dosednja sovražnost med Francosko in Italijo je pripisovati dejstvu, da podpira Francoska grške zahteve po neutralizaciji morske ožine pri otoku Krfu in njih zahteve po Kavali in Egejskih otokih.

Zdi se pa, da gre Italiji razen za Krško ožino v prvi vrsti tudi za Egejske otoke, ki bi jih morala vrniti Turčiji, oziroma ki bi sedaj po večini pripadli Grški. Od tod besni nastop italijanskega časopisja. Med tem pa zaostaja vse, kar bi morale velesile storiti. O kakem koraku velesil proti Turčiji sedaj že ni duha več. Kakor v kaki burki se sliši, da so naznanili veleposlaniki Turčiji, da se je v Carigradu zbrala komisija, ki naj določi turško-bolgarsko mejo Enos-Midia. Porta bo vzela to sporočilo na znanje in turška vojska bo ostala v Odrinu, velesile pa bodo zopet blamirane.

Kar se tiče sedaj aktualnih spornih vprašanj med Bolgari in zaveznički, poročajo iz Londona, da zahtevajo Rusija, Avstrija in Italija z ozirom na dejstvo, da se Grška absolutno brani prepustiti Kavalo Bolgarski, da dobi Bolgarska vsaj oba brega reke Mesta in reke Karasu, da more zgraditi železnico do Egejskega morja, ki ne bi stala v območju grških topov.

Toda tudi to zahtevo odklanja Venizelos kar najodločnejše.

Med tem je prinesel tudi neki angleški list poročilo, da predlaga ena izmed velesil

evropsko konferenco,

ki naj izvrši revizijo balkanskega mira. Avstro-Ogrska in Italija sta baže tudi za tako konferenco.

Srbi in Grki.

»Jugoslovanska korespondenca« poroča iz Aten, da je prišlo v zadnjih tednih res do oboroženih konfliktov med Srbi in Grki zlasti v Givgeliju in pri Carevem selu. Tudi v Bitolju in Pečevu je prišlo do hudih spopadov med Grki in Srbi. Zlasti dogodki v Bitolju so grški vladi silno neprijetni, dokaz, da so grški vojniki dali povod k spopadom. Glede dogodkov v Pečevu pravi dotična atenska brzojavka zelo temno: Grške čete so imele velikanske izgube in niso mogle popolnoma izrabiti svoje ugodne pozicije proti Bolgarom. Iz teh besed ni razvidno, kdo je prizadejal Grkom te »velikanske« izgube, Bolgari ali Srbi.

Grki naj bi se spominjali, da se imajo za vse svoje pridobitve v prvi in drugi balkanski vojni zahvaliti samo Srbom in naj v svoji objestnosti ne gredo tako daleč, da bi jih morala Srbija podučiti, kako smejo nastopati!

Turki in Odrin.

Turški problem še vedno ni rešen. Velesilam se prav nič ne mudi. Kombinacij pa je vse polno, dasiravno prav nobena ni zelo verjetna. Zdaj zopet se je pojavil nov kuriosum. Reuterjev urad namreč poroča iz Carigrada, da je baže mogoč porazum med Turčijo in Bolgarsko ter Romunijo na podlagi avtonomije Makedonije. Bolgarska, Romunska in Turčija mislijo, da bi bile potem dosti močnejše, da prisilijo Srbe in Grke, da se uklonijo.

Tudi vest, ki smo jo zabeležili sroč, da ponuja Bolgarska Turčiji Lozengrad, je tak kuriosum brez vsake podlage.

Edino, kar je vredno, da verjamemo, je, da je generalissimus Izzet Paša izjavil nekemu odposlanstvu v Odrinu: V svojem in v imenu svojih tovarišev vam povem, da teh pokrajin ne bomo zapustili. Odrina ne moremo izročiti, kdor ga hoče imeti, naj pride in si ga vzame.

Kompenzacija za Črno goro.

»Jugoslovanska korespondenca« poroča s Cetinja: Ko se vrnele te dni avstro-ogrski in ruski poslaniki, se bodo zastopniki velesil ti sestali, da se posvetujejo o vprašanju materialne odškodnine Črni gori. Do sedaj niso predloženi predlogi niti glede višine posojila, niti glede njegove kakovosti. Verjetno pa je, da dobi Črna gora brezobrestno posojilo 30 milijonov, ki se bo izplačalo v več obrokih in naj se porabi v gospodarske svrhe, predvsem za osuševanje pokrajine ob Skadrskem jezeru, za zgradbo cest in nove železniške proge. Cetinjski kabinet želi, da se izkaže črnogorska vlada o porabi tega denarja samo skupščini in noče pripustiti kake tuje kontrole.

Konferenca veleposlanikov v Londonu.

Včeraj se je zopet vršila v Londonu konferenca veleposlanikov, na kateri so vsi veleposlaniki izrazili mnenje svojih vlad o Greyevem predlogu, da naj ostane zaliv Phetlia in Korica Albaniji in da se določi južno-albanska meja od posebne mednarodne komisije, zato pa naj dobi Grška Egejske otoke. Francoski veleposlanik Cambon se je zavzemal tudi v včerajšnji konferenci za to, da se vprašanje južno-albanske meje in Egejskih otokov obravnava skupno, ker sta obe vprašanji v ozki politični zvezi. Tudi je izrekel upanje, da bo Italija Egejske otoke takoj zapustila, ko bo Turčija izpolnila pogoje miru v Lausanni. Glede Egejskih otokov je izjavil italijanski zastopnik, da bo Italija po izpolnitvi določb lausanskega mira vrnila otoke Turčiji. Zadeva Egejskih otokov pa sploh ne spada pred londonsko konferenco.

Zgoraj omenjeni predlog sira Edwarda Greya je bil v principu sprejet ter gre sedaj samo še za tekoče formuliranje.

Kako je v Sofiji?

(Dopis iz Sofije.)

V Sofiji, koncem julija.

Ogromno vojno previjališče, ogromno sejmišče, kjer ni nobenega reda radi preplašenih žen, otrok, starcev in bolnikov, pravi pravcati babilonski stolp — to je Sofija danes.

Mesto je podobno velikemu mravljišču, ki ga je človeška noga pomandrala: mravlje so vznemirjene, preplašene, tekajo semtertja brez cilja, ne vedoč ne kam, ne kodi.

Lepa bolgarska prestolnica nudi naravnost strašno sliko.

Tik pred njenimi vrati v daljavi kakih 10 do 15 kilometrov se nahajajo razvrščeni oblegovalni topovi in bataljoni romunske vojske, ki je pripravljena, da vsak trenotek krene proti mestu.

Ljudje legajo zvečer v posteli ali na trdo zemljo s skrbjo, da-li bodo drugega dne še vstali, jutraj vstaja vsakdo s skrbnim vprašanjem: »Kaj se bo zgodilo danes? Ali bo dobil skorjico kruha, da si utolaži glad?«

Na ulicah ni videti mož, ni videti mladeničev. Kdor le more nositi puško, je odšel v klavnico pred Kjustendil. To je zadnja obrambena armada, ki so jo vojne oblasti nabrale po vsi Bolgarski.

V Sofiji ni danes bogatih, ni siromašnih, ni veselih ljudi; na ulici srečavate samo preplašene ženske, vznemirjenostarce in plašne otroke in vsi ti, vsi brez izjeme prosijo boga, da bi ta strahovita tragedija celega naroda, v katero so domovino spravili brez vsake potrebe lahkomišelnih ljudi, čim najprej končala in sicer za vsako ceno. Strah je objel vse sloje, vse stanovne, malo in veliko, staro in mlado, bogato in siromašno.

Podonavska mesta so opustela kakor stara pokopališča. Iz Akčara, Lom Palanca, Kozgodije, Vidina, Nikopolja, Plagoša, Svištova, Samovita, Ruščuka in iz drugih mest je pobegnilo skoro vse prebivalstvo in se zateklo v Sofijo, ki šteje danes s temi begunci več kakor četr milijona ljudi. Ako hodiš od kolodvorja proti hotelu Panakovu, ali okrog parka, kjer je carski dvorec, ali okrog mestnega vrta (gradskata gradina), kjer je v bližini novi »Črveni Rak«, povsodi srečavaš goste množice žena, starcev in otrok in vse te neštevilne rodine, bedne in žalostne, izmučene, gladne in bolne, žive od danes do jutri v paničnem strahu.

Po ulicah, po cestah in pločnikih žde množice ljudstva brez skorjice kruha; po bolnicah leži na tisoče ranjencev brez zdravnikov in bolničark, po barakah in lazaretih se nahaja nebroj bolnikov brez vsake potrebe — slika strahote in grozote. Po ulicah neprestano krožijo radi vzdrževanja miru in reda močne konjeniške in pehotne patrulje.

Boje se, da bi se to preplašeno ljudstvo ne uprlo, zakaj že tu in tam se pojavljajo prvi znaki revolucije. To pa je treba preprečiti. Pred pekarnami se gnete silna množica. Srečen je tisti, ki ima en lev ali dva, da si lahko kupi kilogram kruha. Na drugi udobnosti se ne more niti misliti.

Vedno nove množice beguncev prihajajo, skoro vsako uro, — a tudi te je treba nahraniti, ker so gotovo gladni ...

Vstopim v neko prodajalno in zahtevam spirita. Trgovec skomizgne z ramami: »Nimam ga.« Zahtevam kilogram sladkorja. »Štiri leve«, odgovarja prodajalec. Vprašam za sol. »Dva leva«, pravi trgovec. Vprašam za moko. »En lev«, se glasi trgovčev odgovor.

Stopam mimo hiše bivšega ministrskega predsednika dr. Daneva. Pred vrati stoji podvojena vojaška straža. Njega ni v Sofiji; takoj po svojem padcu je izginil, nihče ne ve, kam. Zato straža čuva njegov dom, da bi ga razjarjena množica ne napadla. Prav tako se nahaja straža tudi pred hišami ostalih bivših ministrov, ki so večinoma zapustili prestolnico. Srečam se s prijateljem in rojakom profesorjem Jordanom Ivanovom.

»Mi smo mislili«, je rekel, »da se bo Rusija ali Evropa zavzela za nas ... ali dr. Danev vsak dan menja svoje mišljenje: dopoldne je rusofil, popoldne pa avstrofil ... Sam gospod bog ne ve, kaj on hoče ...«

Srečam svojo znanko, učiteljico Balčeva. V skrbih me sprašuje: »Kdaj bo vse to prenehalo?«

Ivan Vazov, sivolasi in proslavljeni pesnik bolgarski, hodi s povešeno glavo in solznimi očmi po ulicah, na katerih leže množice žena in otrok.

Vazov ne peva več. Včeraj je v svojih pesmih še grozil Srbiji in celemu svetu, danes samo še vzdise. Včeraj je zahteval še Elbasan in Avtono in vso Albanijo, zatrjuje v svojih stihih, da je vse to bolgarska zemlja, danes pa ne misli več niti na Bitoli, niti na Prilep — želi samo, da bi se čim najprej končala ta strašna in sramotna igra ...

»Zakaj ne požete več?« ga vprašam.

»Kdo bi naj pel, ko ves narod joče in plače! Ali ne vidite množic

tega nesrečnega naroda, ki njima ničesar, s čemer bi se hranil? Kaj naj storimo s temi ljudmi, ko moramo vsega čim največ pošiljati na mejo?«

»Pa zakaj ne prosite za mir?« »Mir ... mir ... Sramotno je, da nas v tem trenutku zapuščajo in ostavlja Rusija. Mi smo njena carigradska predstraža, a sedaj nam obrača hrbet. Čemu smo ji prikrivali resnico? Tudi Avstrija nam ne nudi roke. Ona se igra z nami in z Romuniji ... Sedanji vladi ne zaupam. To so večinoma možje z repom — Savov in Genadijev in Radoslavov ... Sramota je, da je Evropa tako ravnodušna napram naši nesreči. Evropa pač jedva čaka, da bi mi in naši protivniki izkrevneli, da bi potem nas in nje laglje pokorila. Trdno smo bili prepričani, da se bo Evropa za nas zavzela, toda ona tudi v naši nesreči išče samo svoje koristi in interese.«

»Pa zakaj car, ki ima toliko vez in sorodstva po Evropi, ne pohiti v inozemstvo, da reši situacijo?«

»Ali naj v tem trenutku zapusti državo? To bi povzročilo revolucijo. To bi bilo od zlega!«

»Toda mir je potreben.«

»Za vsako ceno. Vsi hočejo mir, celo tisti, ki neprestano vpijejo: vojna! Mir hoče tudi narod, hoče ga cela zemlja. Položaj je kritičen. Turki se gibljejo. Treba je brez omahovanja kaj ukreniti in hitro. Dalje ni mogoče več vzdržati. Lahko nastopi katastrofa, tega pa obvari bog našo domovino ...«

»Pa kaj se naj ukrene?«

»Sporazumeti se je treba in izmiriti s Srbijo!«

V tem trenutku je konjeniška patrulja v galopu jahala mimo nas. Na trgu je velika gneča — ljudska množica hoče pred dvorec, da vidi carja in ga prosi za kruh in za mir.

Z Vazovom sva stopila na stran in se poslovila.

Vidite, takšen je sedaj položaj v Sofiji! To pismo sem izročil prijatelju, da ga da na pošto, ko zapusti Ruščuk. Ako dobite pismo — objavite je!

L. Srp. R.

Štajersko.

Vransko. Cvetlični dan C. M. podružnice. — Zlet Sokola. Ciril-Metodova podružnica je poskusila v nedeljo prvič s cvetličnim dnevom, ki se je obnesel izredno krasno. Marljive in požrtvovalne gospodične so obrale Vrančane za celih 178 kron. Rodoljubno vransko občinstvo blagovolji sprejeti tem potom iskreno zahvalo. Istotako se zahvaljuje C. M. podružnica vsem gospodičnam prodajalkam cvetic, kakor tudi gospodom, ki so jim pomagali pri cvetličnem dnevju. Isti dan popoldne pa je priredil Sokol izlet na Ločico k Ceretu. Sokol je nastopil z javno telovadbo članic in članov. Telovadile so se proste vaje kakor tudi na orodju. Vršil se je tudi tek za prvenstvo na daljavo 200 m. Prvi je bil br. Jurš, drugi br. Medved. Telovadbi je prisostovalo mnogo Vrančanov in izredno mnogo kmečkega ljudstva, ki ni moglo prehaliti dobrih telovadcev. Po telovadbi se je začela živahna zabava, ki je trajala pozno v noč.

Na Ostrožnem pri Celju je priredilo v nedeljo »Delavsko podporno društvo« pri županu okoliške občine, g. Fazarincu vrlo dobro uspešno poletno veselico. Občinstva je bilo prav mnogo, osobito Celjanov, dočim bi lahko domačinov prišlo veliko več. Bila jim ni po volji mala vstopnina. Narodna godba je koncertirala pod vodstvom g. kapelnika Engererja do poznega večera. Tudi ta nastop naše slovenske godbe je pokazal, za koliko so se zadnje leto pri njej razmere na ugodno plat spremenile. Želeti bi bilo le, da bi bilo več godcev iz Celja samega. Ali bi ne bilo mogoče, da bi se slovenski službovalci ozirali na to, da bi po možnosti nastavliali godce? G. kapelnik Engerer se z godbo veliko trudi, za to mu gre vsa čast in zahvala! Nastopili so tudi pevci osrednjega društva in pa teharske podružnice pod vodstvom g. Zagoričnika in so prav dobro zapeli nekaj pesmi. Po šotorih so se trudile dame dr. Laznikova, Založnikova, Perčeva, Senegačnikova in dr., da so postregle množičnim gostom. Ponavljamo ob tej priliki, da bi kazalo nadaljevati z večjimi in manjšimi prireditvami v Celjski okolici in naj bi se tudi vselej kaj malega spregovorilo.

Iz Ptulja nam pišejo: Prečital sem pazljivo poročilo o klerikalnem »mladeniškem taboru« na Ptuljski gori. Eno me je razveselilo: da so kmečki mladeniči in tudi oba kmeč-

ka poslanca, Brenčič in Meško, govorila prav odločno v narodnem duhu. In značilno je, da sta se zaletavala v nas narodnjake le — duhovnika dr. Hohnjec in neko kaplanče. Dr. Hohnjec si je predznil trdit, da narodnjaki izrabljamo ime Ciril-Metodovo za širjenje brezverstva! Čujte, g. profesor: če laže kak neizobražen fantalin o nas, mu ne zamerimo, ker vemo, da je napačno poučen ali nahujskan. Vi pa lažete vedoma in namenoma, če tako govorite, in tako ne postopajo pošteni, temveč kakki prostaki politični šufti! Vam je dobro znano, kake namene in cilje zasleduje Ciril-Metodova družba, vam je tudi znano, da mi verskih motivov v svoje politične namene nikoli ne zlorabljam — in vendar lažete o nas! Vemo, da vas ni in vas ne bo sram; ali pribiti je vredno take stvari, ki si jih privoščijo v slepi strankarski strasti naši — duhovniki.

Proti občinskim volitvam v Škofiji vasi so vložili volilci iz Trnovel in Ljubečne obširen in dobro utemeljen ugovor. V sled tega bo prišlo bržkone do novih volitev.

Iz Št. Jurja ob Juž. žel. nam poročajo: Kmečko dekle Helena Mastnak iz Lokarja je imela razmerje z nekim železničarjem. Ko pa jo je doletela običajna posledica takih razmer, jo je fant pustil in odšel v Ljubljano. 24. julija je mlada mati porodila deklico; iz skrbi in jeze je vrgla otroka v gnojnik, kjer je utonil. Orožniki so za to izvedeli in jo izročili okrožnemu sodišču v Celju.

Od Velike Nedelje pri Ormožu nam poročajo: V Sodincih je umrl po kratki boleznici dne 2. avgusta najstarejši tukajšnji posestnik Simon Jesih.

V Kaplji vasi bl. Št. Pavla v Sav. dolini priredi prostovoljna domača požarna bramba veliko vrtno veselico v nedeljo, dne 17. avgusta pri Jožefu Turnšku. Svira polnoštevila domača godba.

Iz Rečice na Paki. V nedeljo 10. avgusta praznujeta župan in posestnik Martin Pirtošek ter žena Terezija zlato poroko. Čestitamo!

Iz Braslovč v Sav. dolini. Tu se ustanovi v Sokolu ženski telovadni odsek. Sestanek in pogovor o ustanovitvi se vrši na praznik 15. avgusta ob 4. popoldne v gostilni Rössner.

Od Male Nedelje pri Ljutomeru. Podružnica c. kr. kmetijske družbe štajerske priredi v nedeljo, dne 17. avgusta po rani maši in po večernih poučini predavanji. Govori c. kr. okr. živilozdravnik Pirnat.

Namestnik v slovenjgraškem političnem okraju. Iz Slovenjgradca nam poročajo: Štajerski namestnik ekselencija Clary si je ogledal v soboto dopoldne po slovenjgraškem (Paureče, Št. Janž) in marnberškem okraju škodo, ki jih je povzročila povodenj. V Vuzenici si je ogledal tudi slovensko in nemško šolo. V roke okrajnega glavarja dr. Poigerja je izročil vsoto 500 K iz štajerskega podporna sklada za njme, da se razdeli revežem. Popoldne se je peljal v Trbovlje, da se tam povpraša, kak uspeh so imele odredbe proti legarju.

Sv. Peter pod Sv. Goro se je zadnji nedeljo imenito postavil z veselico, ki jo je priredila odtodna Ciril-Metodova podružnica. Tako obsežnih in krasnih prireditev nismo vajeni na deželi. Marljivi odbor, na čelu mu nestrašeni rodoljub gospod dr. Kunej, sme biti ponosen na uspeh ter bo vsled tega rad pozabil na veliki trud. Veselica je bila na vrhu in v vseh notranjih prostorih gostilne Gabronove, povsod pod narodnimi prapori. Vsi obširni prostori pa so bili kmalu prepolni. Voz za vozem je dovažal goste iz Kozlega, Podrede; Bizelskega, Brežic itd., posebno številno so bili zastopani bratje Hrvatje iz Klanjca in Tuhlja. Prišli so malone vsi uradniki s svojimi rodbinami, tako, da že davno ni bilo zbranih toliko slovenskih in hrvatskih lepotic, očarljivi prizor na plesišču in ob šotorih. Domače in zunanje gospodične in gospe so pri prodaji in programu brez odmora sodelovale. Tamburaška zborja iz Podrede pod vodstvom gosp. učitelja Potočnika in iz Bizelskega-Kapel pod vodstvom gosp. Janežiča ml. sta poleg vrlo izvežbanega domačega pevskega zbora največ pripomagla k sijaju dneva. Zavedni prebivalci so zložili brezplačno skoraj vse številne in krasne dobite. Bil je narodni praznik, slavljenje hrvaško-slovenske vzajemnosti, kakorsnega naša mična Sotelska dolina menda še ni videla. Za prisrčnim pozdravom predsednika g. dr. Kuneja je imel daljši nagovor potovalni učitelj gosp. Ante Beg. Z mrakom se je veselica ponesla v notranje prostore, posebno pestro, neprislusno živahno vrvenje v takozvani »kavarni« ostane vsem v prijetnem spominu. Srčna hvala prirediteljem, sotrudnicam in vsem gostom!

Sv. Trojica v Slov. gor. Zvezda — namreč p. n. nemškutarjev. Zadevajo jih zapored vdarci usode. Izgubili so večino v krajnem šolskem svetu. Potem je šel na boben eden njihovih »oprod« med kmeti. Potem je šel neki mlin. Sedaj se je nemila usoda lotila celo gospoda župana in ga tirala pred sodnijo. Le kulantnost nekega Slovenca — oz. bi imenovali njegovo postopanje drugače?! — se ima zahvaliti, da je stvar tako potekla, kakor je. Hujše pa se je pripetilo njegovemu sosedu, mezarju Zamolu, ki so ga kar brez pardona vtaknili pod ključ. O vzroku govore marsikaj; baje od tega časa pri njem nehoje več ljudje jemati mesa... Nemškutarja? — Molči! Kje ste zdaj vi farizeji, ki ste izdirali pezdire iz oči svojih nasprotnikov, bruna v lastnem očesu pa niste videli? Kaj ne, boljše je biti pod streho z maslom na glavi, nego pa hoditi na sonce? Le zapomnite si: pride še ura obračuna; tedaj bo pa blisk, grom in potres... H koncu bi še stavil prošnjo na onega gospoda, ki je v eni zadnjih »Straž« tako neokusno napadel trojiške naprednjake, ki se vendar niso nikoli hlinili klerikalce, naj bolje vzgaja svoje tretjerdnike, da ne bodo volili s prusko in protestantovsko mislečimi štajerčijanci! — Metla.

Iz Ljubnega v Sav. dolini poročajo, da je gornjegrajsko učiteljsko društvo izključilo nadučitelja Petra Wudlerja iz svojih vrst.

Na Muti je glasom štajerskega uradnega lista razpisano mesto distriktnega zdravnika. Prošnje na štajerski deželni odbor do 31. avgusta.

Iz Cirkovec na Dr. polju poročajo: V soboto ob 3. popoldne je začelo goreti pri posestniku Vnuku v Pungercih. Močen veter je raznesel ogenj po sosednjih strehah in gospodarskih poslopih, ki so sedaj polna slame in spravljene snopja. V nekaj minutah je bila cela vas v ognju in goreti so začele tudi sosednje Jabljane. Zgorelo je vsega skupaj 21 posestnikov 31 poslopij; zgoreli so vsi poljski prideški in povrč tega še mnogo živine. Revščina je zelo velika. Zažgali so pri Vnuku otroci.

Iz Gradca. Kakor je »Slov. Narod« že svoječasno poročal, je stopil dosedanji podpredsednik štajerskega namestnika Karl pl. Myrbach-Rheinfield v pokoj. Na njegovo mesto pride brat sedanjega ministrskega predsednika dvorni svetnik dr. Ferd. Stürgkh. Za dvornega svetnika je imenovan namestniški svetovalec dr. Henrik Mayrhofer. Tudi pri okrajnih glavastvih se bodo izvršile večje osebnostne spremembe.

Koroško.

Cerkev na bobnu. 17. septembra se vrši javna dražba takozvanega »Flattachhofa«. To posestvo obstoji iz gradiča in male cerkve. V tej je tudi vsa cerkvena oprava. V tej cerkvi so še pred kratkim brali sv. mašo. Ker pa je posestnik uporabljal cerkveni zvon tudi za domače potrebe, noče domači župnik več maševati v tej cerkvi.

Požar. Iz Dolov poročajo: V ponedeljek jutraj ob 4. je izbruhnil požar v žagi posestnika Frana Pirkerja. Zgorela je žaga, hlev, kakor tudi električna naprava. Tudi zaloga lesa je bila v veliki nevarnosti. Žagarji so se komaj rešili. Otroke so rešili skozi okna, dekla pa je morala skočiti iz podstrešja, da se je rešila.

Požiga osumljeni. Iz Beljaka poročajo: Orožniki so 2. avgusta t. l. aretirali posestnika Drabosseniga, po domače »Sandwirta«, in Chrysanthia Hoferja. Oba aretiranca sta ugodna nemškutarja v Beli. Osumljena sta, da sta požigala.

Primorsko.

Ožja volitev v italijanskih goriških mestih in trgih. Goriški Slovenci se bodo udeležili današnje ožje volitve pod geslom: »Dol s kamorom«, in bodo volili kandidate laške ljudske stranke. Ti kandidati so: dr. Alojzij Pontoni v Gorici, profesor Frid. Simz in Gorici, inž. Peter Culot v Gorici in dr. Artur Rebull in Trzinu. »Soča« poziva goriške Slovence z besedami: Kamor pogledamo, povsodi je kamorški nered, pulski sistem, sleparjenje pri volitvah, zapostavljanje in sramotenje Slovencev. Kamora v mestu, kamora v deželni zboru in odboru nas tišči, nas žuli, nam škoduje, kar more. Zadaimo goriški kamori smrtni udarec! Izberimo si manjše zlo! Goriški Slovenci! Niti eden naših volilcev ne sme ostati doma, sicer izdaja Slovenstvo! Vsi proti kamori in za kandidate laške ljudske stranke.

Rimski pisatelj o »mladih«. Dr. Gregorčičeva »Gorica« navaja sledeče mnenje rimskega pisatelja o političnih »mladih«, ki se nanašajo prav

dobro na goriške novostrujarje: Rimski pisatelj Nevius je živel v 3. stoletju pr. Kr. V enem njegovih del se nahaja sledeče vprašanje: Cedo, qui vestram rem publicam tantam annisistis tam cito? (Povej, kako ste tako hitro izgubili tako veliko državo?) Odgovor se tam glasi: Provenient oratores novi, stulti adulescentuli. (Nastopili so novi govorniki, neumni mladeniči.) V tolažbo pa dostavlja Ciceron k navedenemu mestu: Quod si legere aut audire voletis externa, maximas res publicas ab adolescentibus labefactas, a senibus sustentatas et restitutas esse reperietis. (Če hočete pa čitati ali slišati o tujih državah, potem najdete, da so mladeniči izpodkopali največje države, a da so jih zreli moški vzdržali in zopet postavili na noge.)

Nesreča v gorah. Iz Čezsoče poročajo: Dne 2. avgusta je smrtno ponesrečil pri trganju očinc mladenič Ivan Vulč na Debelem robu. Star je bil še le 23 let.

Turški principi v Trstu. Iz Trsta poročajo: Včeraj ob pol 11. dopoldne je odplula iz Trsta otomanska jahta »Kavala«, na kateri so turški principi Jusuf Kemal paša, Mustafa Kamil, Agid Fem, Agios Albis-efendi in Mahu Hassan. Jahta je odplula v Benetke.

Samomor. Iz Trsta poročajo: Včeraj smo poročali, da so v ponedeljek našli na cesti proti Katinari neko mlado žensko nezavestno, ki so jo prepeljali v bolnico. Ženska je kmalu na to umrla vsled zaužitega strupa. Samomorilka je 25letna Pierina Opab. Nesrečna ljubezen je bila vzrok samomoru.

Otrok ponesrečil. Iz Trsta poročajo: V ponedeljek popoldne je v Rocolu v stanovanju svojih staršev prevrnila 4letna Lidija Mosettig kotel z vročo juho, ki se je razlila po deklici. Deklica se je zelo nevarno poparila.

Preprečena rodbinska tragedija. Iz Trsta poročajo: V nedeljo ponoči je prišla na pomol Sanita Ana Feruglio, uboga mati z dvema otrokoma: dojenčkom in je hotela v obupu skočiti v morje. K sreči je prišel stražnik, opazil njen namen in preprečil veliko nesrečo. Na policiji je Feruglio izjavila, da je hotela izvršiti samomor vsled nečloveškega postopanja svojega moža, ki vedno vse zaslužek zapije in se niti najmanj ne briga za ubogo družino. Vsled velike revščine je popolnoma obupala in sklenila zato rešiti sebe in oba svoja otroka trpljenja. Ko so nesrečno mater na policiji pomirili, so jo odpeljali zopet domov.

Čreda jancev ukradena. Eno preteklih noči so mesarju Blažu Červarju v Vrsaju neznan lopov ukradli kar 36 jancev. Orožništvo, ki je začelo takoj zasledovati, še ni prišlo do nikakih rezultatov.

Slovensko izobraževalno in podporno društvo v Opatiji priredi v petek 15. avgusta veliko ljudsko veselico s plesom na vrtu gostilne »Runtič« v Opatiji. Čisti dohodek je namenjen podporni blagajni tega društva.

Razpis služb. Na Primorskem je oddati tri mesta stojnikov, ki bodo poslovali kot vodje cestnih parnih valarjev. Natančnejša pojasnila vsebuje uradni list »Osservatore Triestino« z dne 21. julija 1913 med uradnimi razglasi.

Dnevne vesti.

+ Neprijetno spoznanje. Od zelo dobro poučene strani se nam poroča: Balkanska kriza je provzročila, da so prišli vladni in ž njimi zvezani nemški politični in žurnalistični krogi do zanje zelo neprijetnega spoznanja. Izkazalo se je namreč tekem te krize, da nemško časopisje, vladno in neodvisno, nima nobenega vpliva na javno mnenje med Slovani v Avstriji. Časih je bilo drugače; v prejšnjih časih je nemško časopisje narekovalo tudi Slovanom javno mnenje. Nemški časopisi so seveda vedno pisali v smislu nemških interesov, a njihovo stališče je bilo navadno merodajno tudi za Slovence. Kako sramotno vlogo so na primer igrali Slovani in vse slovansko časopisje, ko je avstrijska armada okupirala Bosno in Hercegovino. Pred kratkim je izšel životopis grofa Andrassyja; iz tega životopisa je jasno spoznati, da je bila okupacija Bosne in Hercegovine izvršena v namen, da se oslabijo južni Slovani, uniči bodočnost Srbov in vse slovansko — ozemlje do Soluna podvrže nemško — madžarskemu gospodstvu. Slovani pa so bili takrat nad vse navdušeni za okupacijo in iz sebe so bili veselja, koliko »Kanonenfutra« so smeli dati za to akcijo. Vse je pač stalo pod vplivom nemškega časopisja. Za časa aneksije je bilo že malo drugače. Vsaj en del slovanskega časopisja je zavzel samostojno stališče in naj je nesrečni in nespretni Aehrenthal še tako divjal, slovanskega časopisja — kar ga ni bilo v njegovi službi — ni mogel ukloniti. Sedanja balkanska

kriza pa je nemško gospodo kar v obup spravila, kajti pokazalo se je, da nima nemško časopisje prav nobenega vpliva več na javno mnenje avstrijskih Slovanov, da je konec dolgoletnemu sistematičnemu zastrupljenju slovanskega javnega mnenja potom lažnjivega nemškega časopisja. To časopisje je dolgo let paralizovalo vsa prizadevanja samostojno mislečih slovanskih politikov, a danes je kompromitirano pred celo Evropo kot najbolj nepošteno časopisje in je med Slovani izgubilo vsak kredit. Seveda se delajo veliki dunajski listi še vedno, kakor bi izražali mnenje vsega avstrijskega prebivalstva, kakor bi stali za njim ne le Nemci nego tudi Slovani, Romuni in Italijani, pa to so samo manevri, ki nič ne zaležejo. Ciganske laži, s katerimi sta se zlasti »Reichspost« in »Neue Freie Presse« osramotili pred vso Evropo, so spravile nemške liste od ves kredit. Izvzemši tiste zakrknjene, ki posedajo iz dolgočasia po kavarnah in čitajo od kraja vse, kar dobe v roke, se že noben človek več ne zmeni za nemške časnikarje, ki so itak od kraja vsi enaki, večinoma s škarkami po raznih korespondencah narejeni, dolgočasni in bornirani do skrajnosti. Vlada seveda joka nad izgubljenim vplivom nemškega časopisja, s katerim je časih tako komodno vpregala slovanske narode pred nemško — madžarski voz in ž njim vred jokajo nemški žurnalistični krogi, kajti z zmanjšanjem vpliva nemškega časopisja pada tudi številni naračniki in pojava politična in gospodarska moč nemstva. Lahko vam povem, da so vladni krogi hudo potrti, ker potom časopisja ne morejo čisto nič več vplivati na slovansko javno mnenje. Kako lepo bi bilo, ko bi hoteli Slovani delati tlako nemško — madžarsko — vladnim stremljenjem zoper srečo, blagostanje in neodvisnost slovanskih narodov, a ker tega nečijo, ker se ne dajo voditi od podlega in lažnjivega nemškega časopisja, zato se je začela proti slovanskemu časopisju izvrševati sedanja nad vse kruta konfiskacijska praksa. Ker slovansko časopisje neče služiti svojemu narodu in slovanski sovražni politiki, zato je hočejo bičati s škorpionji. Če pa mislijo, da bodo na ta način ustvarili tisti »einhelliger Staatswille« potem se jako motijo. Tak »einhelliger Staatswille« se da ustvariti le s popolno in najtemeljitejšo premembo vse notranje in zunanje politike, nikdar pa s preganjanjem slovanskega časopisja.

+ Darovi za katoliški shod. Iz kazi o darovih za katoliški shod so podučni in pravzaprav kažejo, da so klerikalci takih priredb že do grla siti. Prav majhni so povprek ti darovi in zd se, da je še med njimi vse polno takih, ki so naravnost izsiljeni in izprežani. Na liberalne kronice skoči klerikalec kakor pes na klobaso! Značilno je, da je kanonik dr. Ignacij Žitnik, ki ni v politiki nikoli skrbel za svoj žep in je danes ravno tako revež, kakor je bil pred četrto stoletja, daroval 25 K, torej ravno toliko, kakor dr. Šusteršič, ki je bil pred četrto stoletjem tudi revež, danes pa spada med prve bogataše v deželi. Dr. Žitnik pa seveda tudi ni našel mnogo posnemovalcev in jih tudi ne bo. Časi so pač slabi in ker vidijo ljudje na svoje oči, da katoliški veri in cerkvi živa duša nič neče, se jim zdi katoliški shod popolnoma nepotreben. In marsikaj klerikalec prizna, da je škoda denarja, ki se bo potratil za popolnoma nepotrebni katoliški shod, dočim je toliko velikih in važnih potreb, za katere primanjkuje denarja.

+ Narodna misel v Nemcih. Kdor je zadnji teden vzel v roko kak nemški list, je v njem videl podobo štajerskega nemškega pisatelja Petra Roseggerja ali pa kaj čital o njegovi sedemdesetletnici, vsekakor je spoznal, da je Peter Rosegger med Nemci izredno popularen. Pisateljski pomen Roseggerjev te popularnosti pač ne pojasnjuje dovolj. Naposled imajo Nemci celo vrsto dokaj imenitnejših pisateljev kakor je Rosegger. Po svojih umetniških kvalitetah spada Rosegger med pisatelje tretje ali četrte vrste, a postal je vzlic temu zelo popularen in sicer zaradi tega, ker je v svojih spisih skozinskoz nacionalen. Dolgo časa je bila njegova popularnost omejena nekako na nemške alpske dežele, ki so doslej rodile le bore malo količjak znatnejših nemških pisateljev, v katerih pa je ohranjen živ čut in smisel za ljudske posebnosti in navade. Ta popularnost pa se je razširila po vseh nemških deželah, ko je Rosegger spoznal misel, naj se ustanovi narodni sklad. Nemci zbirajo že četrti milijon tega »Roseggerjevega sklada« in ne dvomimo, da se bo število teh milijonov še pomnožilo, kajti od Badenjevih časov je »furor teutonicus« prešil zlasti vse avstrijsko nemštvo

in misel na podjarmljenje Slovanov je prevzela najširše kroge. Rosegger je s svojim »skladom« ustvaril podlago za najbolj sistematično pomenčevanje slovanskih dežel in proslavljanje Roseggerja ob njegovi 70letnici je priča, kako globoke korenine je ta misel poglala v nemški duši. Pri nas pa vidimo stranko katoliške duhovščine delati na to, da zatre v slovanskih srcih še tisto malo narodne zavednosti, kar se je z dolgim delom obudilo.

+ Jarc tudi med dolenjskimi obrtniki pogorel. Iz Novega mesta: Ko je posl. Jarc v nedeljo 27. julija spoznal, da zanj ne marajo ne klerikalci iz prečinske občine, še manj pa novomeški, se je zatekel k obrtnikom. Lovil jih je na čuden način za nov shod v ponedeljek zvečer. Najpreje so klerikalci pustili tiskati vabila, na katerih je bilo čitati, da je vstop dovoljen samo obrtnikom, ki se morajo izkazati pri vstopu s posebnim vabilom. To je bilo čitati na lepkih. V nedeljo pa večina obrtnikov ni dobila obljubljenih vabil. Načelnik zadruge se je izgovarjal, da je na lepkih »tiskovna pomota« in obljubil, da se bo takoj popravila. Pa minil je ponedeljek, treba je bilo iti na shod, »tiskovna pomota« še ni bila odpravljena. Pač so pustili s kredo prečrtati na lepkih besedilo glede posebnih vabil. V tiskarni so bili v ponedeljek popoldne že ob 3. dovršeni novi mali lepaki z besedilom: »Vstop dovoljen vsakemu obrtniku«. Pod tem besedilom je bilo komaj vidno natisnjeno še: »Posebna vabila se ne bodo izdajala«. Za vnanje obrtnike bi bilo tudi to že prepozno, če bi se ta »popravek« takoj izdal na stare lepake. Vedeli pa bi vsaj domači obrtniki pri čem da so. Toda še le pol ure pred shodom so pustili »popravek« nalepiti po mestu. Tako se je posl. Jarc pripravil na svoj »manifestacijski shod«. Po splošnem mnenju je bilo tam zbranih 30—40 udeležencev, med njimi tudi glavni obrtniki: kanonik Žlogar, vikar Supin, katehet Ažman, frančiškana pater Pavel in Ambrož ter najnovejši obrtnik za poročila v »Slovenca«, koncipijent dr. Grizek. Gimnazijski ravnatelj Brežnik je imel kot vodja obrtne šole vsaj nekaj opraviti na shodu, prirejenem samo za obrtnike. Posebej vabljena sta bila tudi novomeški in kandijski župan. Prišel pa ni nobeden. Pač pa je novomeški župan g. Karel Rozman ob začetku zborovanja poslal na shod na naslov »Zadruge rokodelskih in drugih sorodnih obrtov v roke načelnika Sedlarja pismo, v kojem opravičuje svojo odsotnost. Ker gospodje niso imeli poguma to pismo prečitati zborovalcem, ga dobesedno priobčujemo:

»Na častno vabilo, k današnjemu shodu, kateri se vrši ob 8. zvečer v Rokodelskem domu, se mi ni mogoče odzvati kakor novomeški župan, ker se jaz ne udeležujem shodov na katere nimajo pristopa vsi novomeški volilci, davkoplačevalci in prebivalci, se seveda ne, ako se imajo obravnavati obče koristne gospodarske zadeve, katere se tičejo vseh Novomeščanov brez razlike političnega prepričanja.

Kakor župan se udeležim vsakega shoda, ako je javen in vsem Novomeščanom pristopen!

Važna gospodarska vprašanja tikajoča se Novega mesta naj se razmotrivajo na javnih shodih, ne pa med javnosti nedostopnimi štirimi zidovi in še tam le med zborovalci, ki živjajo zaupanje samo v gotovih krogih.

Kdor odkrito in pošteno deluje in njemu poverjeno zaupanje pravilno izvršuje, ta se ne boji javnosti in tudi ne kritike.

Končno pripomnim še sledeče:

Ker se tičejo zadeve, v katerih hoče danes poročati na shodu g. drž. in dež. poslanec Evgen Jarc, v pretežni večini tudi drugih novomeških prebivalcev in znatnih davkoplačevalcev, ne pa samo nekaterih obrtnikov, je neobhodno potrebno, da se to javno pred vsemi interesenti in posebno pa imetelji temeljnih delnic »Dolenjske železnice« in velikih davkoplačevalcev obravnava.

Želeč vsem zbranim novomeškim udeležencem današnjega shoda samostojnost, samozavest, razsodnost in odličnost jih pozdravljam.

Z odličnim spoštovanjem udani

Karel Rozman m. p. župan.

Shodu je predsedoval tiskar g. Urban Horvat. Jarc je opravičeval svojo odsotnost ob času zborovanja obrtnikov v novomeški mestni dvorani v zadevi obrtne nadaljevalne šole in je o tem vprašanju zdaj povedal svoje mnenje. V letu 1911. je de-

želni odbor, oziroma zbor sklenil odločati podporo vsem takim zavodom, ker nimajo verouka za oblatni predmet. Na novomeški obrtni šoli so verouk črtali, ker ni bilo pokritja za plačo veroučitelja. Vodstvo šole je to javilo deželnemu odboru, ta pa je rekel, če ni denarja, kaj hočete? No, za l. 1912. pa so vendar vpeljali verouk. Niso pa prosili deželnega odbora za podporo, temveč so se obrnili le na deželni zbor, češ, ta naj deželni odbor pocuka za ušesa, ker noče plačati prispevka za to šolo. Le zato deželni odbor ni izplačal pogojn obljubljenih podpore. No, zdaj se temu odpomore z resolucijo sklenjeno na tem shodu: Krajni šolski svet naprosi slavni deželni odbor za zaostalo podporo obenem pa tudi kar za predujem za zaostalo plačo učiteljem za l. 1912. Denar je že pripravljen, čaka le še na prošnjo in stvar bo v redu. (To bi bil Jarc tudi na javnem shodu lahko povedal, zakaj se je tega zbal?) Debate so se udeleželi: ravnatelj Brežnik, katerega je sladkogenjeni g. Matko Malovic zavrnil, češ, naj slovenski govorijo. Potem g. Jevšek, ki je predlagal, naj se obrtna šola izroči kar patrom frančiškonom, ker so ti gospodje še najcenejši. Nato je Jarc pričel klobasati o dolenjski železnici. Shod je zaključil g. Franc Kenda s pozivom, naj se g. poslanec ne zateka samo v ožji krog obrtnikov, ampak naj skliče javen ljudski shod ne pod kakšno drugo firmo, ampak kar sam pod svojo in na prostoru. Na tak javen shod pa je treba tudi nekaj takih mož, ki bodo zborovalcem znali kaj povedati in pojasniti posebno, kar se tiče podaljšanja dolenjskih železnic. Tak shod pa, kakor je ta, nima nobene vrednosti. Pa tudi tako surovo ni treba nastopati, kakor se je to zgodilo na predzadnjem shodu, v nedeljo 27. julija. — To so bile na cellem shodu še najbolj pametne besede, ki so še Jarca tako ganile, in je obljubil želji g. Kende kmalo ugoditi. Ampak kolikor Jarca poznamo, bo z g. Kendom vred tudi vsa druga novomeška javnost še dolgo čakala, da se bo Jarc upal nastopiti na javnem ljudskem shodu.

+ Pametni nasveti. V dunajski »Die Zeit« razpravlja visok državni uradnik, ki je dlje časa bival v Srbiji, o vprašanju, ako Srbi res sovražijo Avstrijce. Odgovarjajoč na to vprašanje piše med drugim: »Bil sem pred dvema letoma v Srbiji in sem imel tamkaj priliko občeati z inteligentnimi damami in gospodi najrazličnejših slojev, s častniki, upravnimi uradniki, trgovci, svečniki, bančniki, uradniki in tudi s kmeti... Bolj pozorni, bolj ljubeznjivi in bolj odkritosrečni ti dobri ljudje pač ne morejo biti nasproti svojim najboljšim prijateljem in rojakom, kakor so bili nasproti meni. Nisem mogel opaziti prav nobene animoznosti niti proti človeku, niti proti Avstrijcu, niti proti Nemcu kot takemu. Mrznja pač velja edino in izključno avstro — ogrski politiki napram Srbiji. Kar sem slišal navajati proti nam, je bilo samo obžalovanje, da Avstrija ne dela boljše politike. Tako-le so govorili moji znanci: »Rusija je velika, toda daleč od nas. Avstrija nas sili, da obračamo tjakaj svoje poglede, ker nam onemogočuje, da bi se naslanjali na njo samo kot svojo močeno sosedo, kar bi imelo za nas (Srbe) več vrednosti in kar bi tudi raje imeli. Dovolite nam, da živimo svoje življenje, opustite svoje stremljenje nas izstradati in uničiti, postavite svojo politiko na federalističen temelj in vsa naša mrznja proti vam bo takoj izginila med nami. Naši pogledi se ne bodo več obračali proti Petrogradu, marveč proti Dunaju.

Poskrbite, da bodo vaši Jugoslovani zadovoljni, da se bodo dobro počutili v Avstriji, zlasti pa na Ogrskem in videli boste, da ne bodo več obračali svojih pogledov v Belgrad. Kot veliki in močni sosedje nam podajte roko k prijateljstvu in prenehajte nas siliti, da bi na kolenih morali beračiti za vašo prijateljstvo! Če tudi smo siromaki, vendar smo preponosni, da bi na kolenih prosili za nekaj, kar bi nosilo dobre sadove tako nam, kakor tudi vam. — To so vsekakor dobri nasveti, toda močno dvomimo, da bi pri naših zakrknjenih državnikih našli poslušna ušesa!

+ Dobri mlekarji. Iz odbora »Mlekarske zveze« so izirili Adolfa Mulleya in Antona Kobija, izbacnili za »diplomiranega« mlekarja Jakoba Legvarta. Kot izkušene in praktične mlekarje pa so poslali v odbor koncipijenta dr. Juro Adlešiča, kaplana Franca Krischeta, inženirja Josipa Rataja in dekana Hoenigmanna. Predsednik mlekarske zveze pa je postal — zloglasni notar Mate Hafner. Zlati časi se obetajo našim živinorejcem, če bodo notarji, kaplani in koncipijenti vodili naše mlekarstvo.

— Deklamacijski večer prireditelja g. Milan Skrbinšek, režiser in igralec in g. Josip Šest, igralec dne 16. avgusta v mali dvorani »Narodnega doma«. O natančnejšem programu bomo poročali.

— Na naslov društva za otroško varstvo in mladinsko skrb. Na Mestnem trgu v Ljubljani je mož, ki je vzel za svojo deklico, zdaj staro okoli 8 let. Če bi bila revica prišla v roke divjakom, bi se ji ne godilo morda slabše. Delati mora vse kot dekla, vstajati zjutraj prva in gre spat zvečer zadnja. A to bi še ne bilo najhujše. Mož se spre s svojo ženo. Oba se obložita z najlepšimi priimki, in ko je konec tega, je otrok tepen, dasi ni zakrivil ničesar. Tudi sicer brezsrčni človek deklico zmerja, suje in pretepa, vpije kot črednik na paši, in ko pride nedelja, gre z ženo ven na sprehod, otroka pa zapreeta. — Na Zabjeku je drug žalosten slučaj. Tam se je posestnik vdružil oženil. Mačeha še nikoli ni bila dobra otrokom prvega zakona, in ta je najmanj. Imajo namreč deklico prve matere, pridno in marljivo; ako pa ne napravi kaj po volji hudobni mačehi in bičevnik poje svojo neusmiljeno pesem, čegar toledica so črne lise. Dekle je bilo že tolikrat pretepeno z vso surovo silo, da je pred kratkim izjavila, ko je padla težki, debeli bičevnik vseppek po njej: »Kar ubijte me, bo vsaj mir!« V imenu človekoljubja pozivamo zgoraj omenjeno družino, da poseže v te razmere, ki naj se jim takoj napravi konec s tem, da se ubogi deklici odvzame svojemu mučiteljem.

Iz Aljažvega doma, dne 4. avgusta: V spominsko knjigo je danes orožniški stražmojster Ivan Vilfan vpisal sledeče: »Od reševalnega odbora so bili poslani vodniki: Ivan Orehovnik, Valentin Brtoncelj in Fr. Urbastel, ki so z upraviteljem Aljažvega doma Ludovikom Dobiškom spravili dva ponesrečenca s Stenarja, ki sta se pri trganju planink ponesrečila. Pri tej spravi, katere je bila vsled slabega terena jako težavna, so se prej omenjeni Orehovnik, Brtoncelj, Urbas in Dobišek zelo trudili in jim gre vsa zahvala.« — Hvala pa gre tudi stražmojstru gosp. Vilfanu, ki je jako spretno vodil celo ekspedicijo. Sprava je bila šele zvečer končana, drugo jutro, dne 5. avgusta so jih pripeljali v Dovje. Ponoči je pri ponesrečenih gorela luč, ki jo je preskrbel žena oskrbnikova Marija Dobišek.

Kinematograf »Ideal«. »Pogodba Don Juana s Satanom«, velikanska mistična drama je dosegla pri večerajšnjih predstavah popoln uspeh. Dopržena igra in krasni prizori so vsakega gledalca kar najbolje zadovoljili. Jako dobra je tudi življenska slika v 2 delih »Odvetnica« ter komični film »Morice s kito« s Princem v glavni vlogi. Film o povodnji v Gradcu večer ni pravočasno došel. — V petek Specialni večer z Nordiskdramo »Spekulanti z žitom«. — V soboto »Kolo sreče«.

V mestni klavnic je bilo od 20. do 27. julija zaklanih 66 volov, 2 bika, 8 krav, 98 prašičev, 202 telet, 41 koštrunov in 12 kozličev. Vpeljali so je 564 kg mesa. Vpeljali so tudi 10 zaklanih telet in 2 zaklana prašiča.

Kdor želi kupiti doma ali v obmejnih deželah posestva, podjetja, trgovine, gostilne itd., naj se obrne na društvo »Branibor« (tajnik Ante Beg, Vič pri Ljubljani), kjer izve vse podrobnosti. Za odgovor je priložiti znamko.

Društvena naznanila.

Sokol II. naznanja vsem bratom, ki se udeležijo Zveznega zleta v Novo mesto v kroju, da se vrše v ta namen jutri, v četrtek, ob pol 10. redovne vaje v telovadnici v Prulah. — Ta dan se dajo tudi natančni podatki za ta izlet. Na zdar!

Seja veseličnega odbora za prireditve velike narodne veselice dne 17. avgusta, se vrši danes ob 8. zvečer v restavraciji »Narodnega doma«. Prosim vse gospode, ki so za sejo vabljene, kakor tudi zastopnike Ciril - Metodovih podružnic, da se seje polnoštevilno udeležijo.

Letoviško društvo v Kranjski gori priredi v nedeljo, dne 10. avgusta pri kopeli »Jasna« v Pišenci koncert in veselico, s katero bo združena lepota tekma. Zvečer bo ples v salonu hotela »Slavec«. V slučaju neugodnega vremena bo veselica dne 24. avgusta.

Izpred sodišča.

Konec Kruppovega procesa.

V torek je bila po govorih zagovornikov in zastopnika obtožbe razglašena razsodba: Obsojeni so bili: Tilian na 2 meseca zapora, obenem bo odpuščen iz vojaške službe; Hinsk in Schlender, vsak na štiri mesece zapora, oba bosta odpuščena iz vojaške službe; Schmidt na dva in en č-

trt meseca ječe in degradacijo; Dröse na tri tedne zapora in Pfeiffer na šest mesecev zapora. Pfeiffer tudi ne more eno leto vršiti nikakršne javne službe.

Deželnozborske volitve na Gorškem.

Gorica, 6. avgusta. Izid ožjih volitev v laški mestni skup. še ni znan, ker se skrutinij konča šele med pol 4. in 4. popoldne. Udeležba volilcev je zelo živahna. Laški klerikalci so dobili v Furlaniji več glasov, kakor zadnjič, zato so pa tudi laški liberalci v Gorici napeli vse sile, da spravijo zadnjega moža na volišče. Na slovenski strani ne vlada enodušnost. Kljub oficijalni paroli, naj Slovenci glasujejo za kandidate italijanske ljudske stranke, voli mnogo slovenskih volilcev laške liberalne poslance, češ, da ni v slovenskem interesu, ako pride prošt Faidutti premočan v deželni zbor. Vzpričo tega je lahko mogoče, da bodo izvoljeni vsi laško - liberalni kandidati, ali v najboljšem slučaju dva laška liberalca in dva klerikalca.

Gorica, 6. avgusta. Jutri se vrši zaupni sestanek slovenskih veleposestnikov. Na tem sestanku se bodo definitivno določili kandidati v veleposesniški skupini. Dr. Gregorčič se je kandidatura že ponudila, a Gregorčič jo je odklonil. Vendar pa se pričakuje, da bo Gregorčič kandidato sprejel, čim ga jutri oficijalno proglase za kandidata.

Telefonska in brzojavna poročila.

Med vojno in mirom.

Mirovna konferenca v Bukarešti. Belgrad, 6. avgusta. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slovenskemu Narodu«.) Obnovljeno premirje je poslednje odnehanje napram Bolgarom. Premirje se ne bo v nobenem slučaju še nadalje podaljšalo.

Med Bolgarsko in Rumunsko je prišlo glede zahtev do sporazuma, z rumunske strani pa izjavljajo, da Rumunska sporazuma ne smatra za definitivnega, dokler se ne sporazumejo vse nasprotne si stranke.

Včeraj so imeli srbski, grški in črnogorski ter rumunski delegati posvetovanje, na katerem se je vršilo posvetovanje o nekaterih bolgarskih željah glede vprašanja Kavale.

Danes je prošil ruski ambasador v Rimu italijanskega zunanjega ministra, da naj se Italija pridruži v vprašanju Kavale kolektivnemu koraku velesil pri Grški in Srbiji in delegatov v Bukarešti. Isti korak hoče storiti ruski ambasador tudi pri velesilah, če tega koraka še ni storil.

Vse razpravljanje se giblje okrog Kavale.

Grški delegati so izjavili, da bi izbruhnili na Grškem revolucija, če pripade Kavala Bolgarski.

Poučeni krogi pa so kljub temu mnenja, da se bo konferenca v Bukarešti dobro končala in da se bo sklenil mir.

Belgrad, 6. avgusta. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slovenskemu Narodu«.) Dopolnjen »Tempsa« poroča svojemu listu, da je rumunski ministrski predsednik Majorescu izjavil, da je bolgarsko - rumunski sporazum samo provizoričen in da bo postal šele definitivni, ko bo uvrščen v obči dogovor.

Belgrad, 6. avgusta. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slovenskemu Narodu«.) Listi mislijo, da so se Bolgari odločili podpisati mirovno pogodbo, ker so se prepričali, da z zavlačevanjem ne morejo izzvati intervencije velesil niti razdvojiti Rumunsko z zavezniki.

Belgrad, 6. avgusta. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slovenskemu Narodu«.) »Samouprava« konstatira v uvodnem članku, da potekajo mirovna pogajanja povoljno in da prihaja do zapletljajev samo, ker se nekatere velesile vmešavajo v pogajanja.

Dunaj, 6. avgusta. Iz Bukarešte poročajo, da je bila tudi večerajšnja plenarna seja konference formalnega značaja in da ni prišlo do zedinjenja. Poučeni krogi so mnenja, da bo Bolgarska od zaveznikov postavljene pogoje sprejela, da pa bo istočasno izjavila, da sprejme te pogoje samo, če jih sprejmejo tudi velesile. Ni pa še določeno, v kak obliki se bo stavil ta pogoj ali v mirovnem protokolu samem, ali pa v sejnem protokolu. Baje se zavezniki takemu dostavku ne bodo protivili, vsled česar se bo mirovni protokol podpisal morda že jutri.

Berolin, 6. avgusta. »Morgenpost« poroča iz Bukarešte, da je upati, da bo mir sklenjen še pred pet-

kom. Bolgarska se bo odrekla Kavali, zato pa bo dobila okolico Kavale. Štip, Kočano in Radoviške pripadejo Srbiji, Strumnica Bolgarski. Sklenil se bo

definitivni mir

danes ali jutri. Velesile pa bodo imele pravico do revizije mirovne pogodbe.

Bukarešta, 6. avgusta. Avstro-ogrski poslanik je snoči brezuspešno posredoval v vprašanju Kavale v prilog Bolgarski. Pašić in Venizelos pa vztrajata na svoji zahtevi. Goto-vo je, da se podpiše mir jutri. Rusija zahteva, da pripade pokrajina okrog Drame Bolgarski.

Bukarešta, 6. avgusta. Bolgarski delegati so prošili rumunskega kralja, da naj ukaže, da se rumunske čete umaknejo z bolgarske zemlje. Kralj Karel je odgovoril, da tega ne more storiti predno niso mirovne preliminarne podpise.

Belgrad, 6. avgusta. Politični krogi so dobili pozno snoči obvestilo, da je prišlo v večerajšnjih pogovorih med srbskimi in bolgarskimi delegati do sporazuma.

Makedonsko mejo je sedaj smatrati že za določeno. Obe državi sta si tudi vzajemno zagotovili varstvo respektivnih narodnosti.

Rumunska diplomacija se sedaj trudi pregovoriti bolgarske delegate tudi za sporazum z Grško in je obvestila bolgarske državnike, da je popustljivost Bolgarske napram Grški odločilnega pomena za dobro razmerje med Bolgarsko in Rumunsko. Z vsoto gotovostjo se računa, da bo v Bukarešti podpisan definitivni mir.

Bukarešta, 6. avgusta. Rumunski delegati so stavili včeraj Srbom in Grkom zahtevo, da priznata Rumunom (Kucovlahom) iste pravice, kakor jih je priznala Bolgarska.

Dunaj, 6. avgusta. Iz Bukarešte poročajo, da je med vojskujočimi državami v dosežen popoln sporazum.

Današnja mirovna konferenca bo ta sporazum tudi oficijalno utrdila.

Mir bo podpisan še danes, gotovo na jutri opoldne.

Takoj nato bo Rumunska odredila demobilizacijo svoje vojske.

Pašić in Venizelos sta obrnila še včeraj na svoja kralja z vprašanjem ali smeta od svojih sedanjih propozicij še kaj popustiti.

Odgovor kralja Petra ni znan, kralj Konstantin pa je brzojavil, da naj Venizelos provoli, da dobi Bolgarska del okraja kavalskega, toda brez pristanišča.

Protokol o novih mejah bo podpisan najbrže še v današnji seji, cerkvena, ekonomska in politična vprašanja pa se bodo rešila jutri in pojutrišnjem.

Revizija mirovne pogodbe.

Belgrad, 6. avgusta. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slovenskemu Narodu«.) Razsirjajo se tendenciozne brzojavke, ki trde da smatrajo dunajski, berlinski, londonski in petrogradski krogi za potrebno revizijo mirovne pogodbe. Verjetno je, da želi Avstro - Ogrska tako revizijo, kar dokazuje brzojavka iz Bukarešte, da je izjavil avstro-ogrski poslanik rumunski vladi, da podpira Avstro - Ogrska Bolgarsko v vprašanju glede Okčane proti Srbiji in glede Kavale proti Grški.

Veleposlaniška konferenca v Londonu.

London, 6. avgusta. Včerajšnja veleposlaniška konferenca, ki je trajala 3 ure, se je razšla brez rezultata. Sir Grey je sporočil, da je Grška pripravljena resignirati na oni albanski teritorij, kjer bi se prebivalstvo pri plebiscitu izreklo za Albanijo. Avstrija in Italija sta ta predlog odklonili. Grey je stavil nato posredovalni predlog, da naj bo Korica albanska, zato pa naj se prepuste Grški vsi Egejski otoki. Tudi ta predlog je bil odklonjen od Italije, ki je izjavila, da na Egejske otoke ne more resignirati in da je to tudi vprašanje, ki se bo uredilo le med Italijo in Turčijo.

Demarša velesil v Carigradu.

Carigrad, 6. avgusta. Instrukcije veleposlanikov ne soglašajo, vsled česar se demarša veleposlanikov pri porti ni izvršila. Posamezni veleposlaniki so zato storili separatne korake ter svetovali porti, da naj da Odrin Bolgarom nazaj proti korekturam meje Enos - Midia in proti drugim kompenzacijam. Veliki vezir je odgovoril, da Odrina na noben način Turčija ne more več izročiti.

Brambarasova vest z boljšča.

Dunaj, 6. avgusta. Tukajšnje grško poslanstvo je dobilo iz grškega glavnega taborišča sledečo brzojavko: Danes zjutraj je prispel h grškim predstražam bolgarski parlament, ki je prinesel obvestilo bolgarskega

vrhovnega poveljništva, da si pridrži bolgarska vojska med enournim premorom med prvim in drugim premirjem, akcijsko svobodo. Nato je odgovoril grški poveljnik, da bo cela grška armada začela prodirati, če bi Bolgari storili karkoli proti premirju. S tem je bila zadeva končana in zgodilo se ni nič.

Vesti o Danevu.

Berolin, 6. avgusta. »Lokalanzeiger« pravi, da vesti o aretaciji dr. Daneva niso resnične. Za aretacijo bi bilo potrebno privolenje sobranja, ker je dr. Danev poslanec. Mogoče pa je, da so gotove bolgarske državniške na kraljevo povelje zaprli, da jih na ta način ščitijo pred izgrede, ki jih je pričakovati povodom razglasitve mirovnih pogojev.

Pariz, 6. avgusta. Tukajšnje bolgarsko poslanstvo je izjavilo raznim žurnalistom, da biva dr. Danev sedaj v Curihu. Vest o sodnem zasledovanju dr. Daneva je neverjetna.

Grki na bolgarski zemlji.

Solun, 6. avgusta. Iz zadnjih poročil s stare bolgarske meje je razvidno, da so bile grške čete še pred premirjem udre daleč noter na bolgarsko ozemlje, kjer se nahajajo še sedaj. Tudi gorovje Rilo so Grki zasedli tudi že na bolgarski strani. Kralj Konstantin še ni zapustil glavnega taborišča.

Makedonski Bolgari.

Sofija, 6. avgusta. Na zborovanju makedonskih Bolgarov je bil izvoljen poseben komite, ki ima nalogo, da išče stikov z židovskimi in mohamedanskimi kucovlaškimi organizacijami in pripomore z njimi skupaj k avtonomni Makedoniji. Posebno odposlanstvo odpotuje najbrže prihodnje dni v inozemstvo, da agitira za avtonomijo Makedonije.

Bolgarski prestolonaslednik nevarno zbolel.

Budimpešta, 6. avgusta. Listi poročajo, da je bolgarski prestolonaslednik Boris nevarno zbolel na živcih, tako da je kralj sklenil poslati ga v Visoko Tatro na severnem Ogrskem.

Uporni ujetniki.

Sofija, 6. avgusta. Vpad turških čet na bolgarsko ozemlje je razburil tudi na Bolgarskem se nahajajoče turške ujetnike. Več turških ujetnikov, ki so jih prepeljali v Staro Zagoro, je hotelo pobegniti. Ko so siljali v Stari Zagori ujeti Turki streljanje, so mislili, da se bliža turška konjenica ter so hoteli vdreti v orožarno. Prišlo je do krvavega spopada, v katerem je bilo več Turkov ubitih in ranjenih. Tudi več bolgarskih vojakov in civilistov je bilo ubitih ali ranjenih. V kratkem je bil red zopet napravljen.

Izmišljena grozodejstva.

Carigrad, 6. avgusta. Dvajset Turkov, ki so bili v bolgarskem ujetništvu, zatrjuje, da so Bolgari v Stari Zagori pomorili 3000 ujetnikov. Vse mohamedanske vasi pri Svilenu gore.

Bolgari izgubili ujetnike.

Braila, 6. avgusta. Nad 1200 Turkov, ki so jih bili Bolgari svoj čas ujele, je padlo v rumunske roke. Odposlali jih bodo v Carigrad.

Grški plen.

Atene, 6. avgusta. Včeraj je dopel četrti transport grškega plena v vojni proti Bolgarom. Pripeljali so v Atene 36 topov, 6 brzostrelnih pušk, 25 železniških voz pušk in eno zastavo.

Nemški zrakoplov za Turčijo.

Carigrad, 6. avgusta. Včeraj je imel poskusno vožnjo zrakoplov, ki ga je Turčija naročila v Nemčiji za svojo vojsko. Polet se je dobro obnesel.

Zvišanje rekrutnega kontingenta.

Dunaj, 6. avgusta. »Neue Freie Presse« izve, da bo vojna uprava v jeseni predložila delegacijam načrt za zvišanje rekrutnega kontingenta. Število rekrutov se zviša pri armadi za 35.000 mož, pri obeh domobranstvih pa za 15.000 mož. Pri armadi naj pride petindvajsettisoč mož na pehoto in za zvišanje oddelkov s strojnimi puškami. Od ostalih 10.000 mož naj se formira 6 in pol baterij artilerije, saperski in pionirski bataljoni in 2 ulanska polka. Tudi se ustanove novi bataljoni trdnjavske artilerije in končno potrebuje mornarica nekaj tisoč mož za svoje nove ladje. Ustanoviti hočejo tudi še drugi železniški in brzojavni polk. Mirovno stanje armade bo znašalo potem 580.000 mož, brez podčastnikov in častnikov. Število delj službe podčastnikov naj se zviša tudi na 40.000 mož. Letni stroški za to zvišanje, ki naj se izvrši stopoma in ki bo razdeljeno na več let, bodo znašali baje 15 do 20 milijonov kron.

Dunaj, 6. avgusta. »Militärische Korrespondenz« poroča o zvišanju rekrutnega kontingenta, da bo znašalo 30.000 do 40.000 mož, in sicer

20.000 mož za vojsko, 2000 mož za mornarico in 16.000 mož za obe domobranstvi.

Naslednik grofa Schaffgotscha.

Dunaj, 6. avgusta. Kot nasledniki po delnem predsedniku solnograškemu grofu Schaffgotschu pridejo v poštev sekcijski šef v notranjem ministstvu Feliks pl. Schmitt - Gasteiger, dr. Franc grof Thun - Hohenstein, dvorni svetnik pri namestništvu v Zadru in Oton grof Manzano, dvorni svetnik pri deželni vladi v Solnogradu.

Komisija na Češkem.

Praga, 6. avgusta. Bivši nemški deželni poslanci sedaj tudi napadajo deželno upravno komisijo, zlasti ker je odpisala v centralni kolegij in v obe sekciji deželnega kulturnega sveta češke uradnike. Češki listi napadajo komisijo, ker je dala komisija v svojih uradnih prostorih odstraniti slike bivšega deželnega maršala Lobkowitza.

Praga, 6. avgusta. Pod predstvom poslanca profesorja Bachmana se je vršila včeraj plenarna seja bivših nemških deželnih poslancev. Poslanci so sklenili, vprašati vlado glede njenih namenov z ozirom na novo volilno reformo za deželni zbor. Tudi so sklenili v jasnih besedah izjaviti predsedniku deželne upravne komisije, da bodo strogo nadzirali delovanje komisije in da smatrajo za to delovanje odgovorno vlado.

Praga, 6. avgusta. Gostilničarji so sklenili na svojem večerajšnjem shodu, vložiti rekorze proti nakladi na pivo. Zvišanje cene piva za 4 vin. pri litru je stopilo danes o polnoči v veljavo.

Noben oktroa na Češkem.

Dunaj, 6. avgusta. Vlada demantira vesti, da bi hotela oktroirati volilno reformo na Češkem.

Politični sestanek v Marijanskih lazni.

Dunaj, 6. avgusta. Načelnik ukrajinske zveze dr. Konstantin Levickij se sestane v Marijanskih lazni z galiskim namestnikom Korytowskim. Dr. Levickij je izjavil, da samo ob sebi umevno, ni mogoče govoriti o bodočih oficijalnih pogajanjih glede volilne reforme, verjetno pa je, da bo prišel sedanjih političnih položaj neoficijalno na razgovor. O uspehu ali neuspehu spravnihi pogajanj ni mogoče sedaj soditi, ker je treba počakati najprej izidi konferenc v Lvovu, ki se vrše v drugi polovici avgusta. Sedaj pa je stvar poljskih strank, da se sporazumejo glede volilne reforme, naker se lahko prično pogajanja z Rusini.

Madžarizacija na Hrvaškem.

Zagreb, 6. avgusta. Začetkom prihodnjega šolskega leta naj se odpre v Belovarju, Novski in Indiji madžarske šole, ki jih je vlada že dovolila.

Poset prestolonaslednika v Zagrebu.

Osijek, 6. avgusta. Povodom svojega jesenskega potovanja v Bosno in Hercegovino hoče obiskati prestolonaslednik Franc Ferdinand tudi Zagreb, seveda le, če bo do tedaj hrvaška kriza že povoljno rešena.

Rusko - rumunska alianca.

Pariz, 6. avgusta. Privatne vesti iz Bukarešte vedo, da bo posetila rumunska prestolonasledniška dvojica z najstarejšim princem carja v Livadiji. Mogoče je, da se vrne princ kot ženin velike kneginje Olge Nikolaevne.

Vest o portugalskem predsedniku.

Lisabona, 6. avgusta. V inozemstvu raztrosene vesti o smrti predsednika Ariage niso resnične.

Amerika proti Angleški.

London, 6. avgusta. V Ameriki vlada velikansko razburjenje proti angleškemu načrtu, ustanoviti na otokih Bermuda jugovzhodno od Washingtona v Atlantskem oceanu izhodišče za vojno brodovje. Ameriško časopisje pravi, da hoče Angleška uničiti monroedoktrino. Predsednik in njegov kabinet pa presojajo angleški korak kot ne preveč važen.

Revolucija na Kitajskem.

Kanton, 6. avgusta. Pri Sinhingu se je vršila bitka med 10.000 kantonskimi vojniki in vojsko Lungšaikvonga. Izid bitke ni znan.

Honkong, 6. avgusta. Kantonsko vojaštvo se je uprlo in pomorilo svoje poveljnike. Proklamacija neodvisnosti je bila preklicana in kapitan So kot naslednik Cang - Ming - Vinga imenovan za generalnega gubernatorja. Med prebivalstvom vlada veliko navdušenje. Cang - Ming - Vinga je zapustil preoblečen Kanton in se je odpeljal na nekem angleškem parniku v Honkong.

Sangai, 6. avgusta. Pri Vusungu se je tudi včeraj nadaljeval artilerijski boj, toda brez uspeha. Zdi se, da bo prišlo do resne bitke, ko bo Tseng izpraznil pokrajine okrog Sangaja. Vladne čete so zaplenile v kitajskem mestu 7000 pušk in mnogo municije.

Razne stvari.

* **Velika nesreča vsled strele.** Iz Wittenberga poročajo: Strela je udarila v 16 delavcev, 3 so bili takoj usmrčeni, 7 pa jih je težko ranjenih.

* **Menihi z gore Atos v Odesi.** V Odeso je prišlo 212 menihov z gore Atos, ki so prostovoljno zapustili samostane na omenjeni gori, ker se ni hoteli ukloniti zahtevam opatov. Pričakujejo še 50 menihov.

* **Roparski umor.** Iz Zagreba poročajo: Pred par dnevi je neznan lopov na cesti proti Belovarju napadel gospo Ghilardi in jo potem na travniku poleg ceste zadavil. Včeraj so aretirali morilca, 23letnega ključavničarskega pomočnika Stefana Colnerja.

* **Velika tatvina.** Iz Florence poročajo: V Settignani je bila izvršena velika tatvina. Princezinji Ghika je bilo za 15.000 lir dragocenosti ukradenih in 3000 lir gotovega denarja. — Aretirali so tri uslužbenke princezinje, ki so osumljeni, da so pomagali tatovom.

* **Velika avtomobilska nesreča.** Iz Novega Yorka poročajo: Avtomobil milijonarja Pellsa je zadel ob voz električne železnice. Pells, njegov gost, newjorški bankir Lainbeer, in sofer so se ubili, Lainbeerjeva soproga pa se je težko poškodovala. Predno je prišla policija, so neznan lopov okradli ponesrečenca.

* **Velika nesreča v rudniku.** Iz Glasgowa poročajo: Iz gorečega caderskega rova so rešili še enega rudarja. Ostalih 22 rudarjev je bilo usmrčenih. Tudi rešeni delavec bo le težko ostal pri življenju. Pri izbruhu požara je bilo 26 rudarjev v roku, od katerih pa so se trije mogli takoj rešiti. En ognjegasec se je pri reševanju zadušil.

* **Dva angleška podmorska čolna pogrešajo.** Iz Londona poročajo: Od sobote pogrešajo dva angleška podmorska čolna, ki sta se udeležila velikih manevrov angleške mornarice in ki se do zdaj nista vrnila. En torpedni rušilec je odplul iz Rositha, da poišče podmorska čolna. Admiralieta izjavljata, da se čolna najbrže nista zaradi tega vrnila, ker nista vedela, da so manevri končani.

* **Srebrna lisica.** Ta elegantni kožuh, ki je vedno redkejši, postaja od dne do dne dražji. »Montreal Star« poroča, da se je nekemu lovcu v Ahabasci v Kanadi posrečilo ujeti pet mladih, živih samic. Za te mu neko društvo ponuja 36.000 kron. To društvo namerava v Vzhodni Kanadi začeti z rejo srebrnih lisic. Lovci je zasledoval staro lisico več tednov, predno se mu je posrečilo zaslediti njeno skrivališče.

* **Ropar v železniškem vozu.** Iz Budimpešte poročajo: V dunajskem brzovlaku je predvčerajšnjim napadel neki pasažir nekega živinozdravnika ter ga hotel oropati. Živinozdravniku se je posrečilo, da se je ubranil napadalca. Ta pa se je opotil ter skočil z vlaka. Obležal je nezavesten ob tiru. V zaporu se je zavedel ter izpovedal, da se imenuje Franc Leschinszki. Policija domneva, da je dobila v roke nevarnega mednarodnega roparja.

* **Žrtve turistik.** Iz Inomosta poročajo: V nedeljo so gore zahtevale mnogo žrtv. Smrtno so se ponesrečili štirje turisti. V Schmirtalu se je ponesrečil računski praktikant namestništva v Inomostu, Maks pl. Wörz, ko je iskal planinke. Obležal je na mestu mrtve. Na Koptförlgradu sta se ponesrečila dva tuja turista iz Monakovega. Oba sta mrtva. V Hinterbärenbadu v Padasterski dolini se je pri iskanju planink ubil čevljarški pomočnik Volk.

* **Izsiljevalec.** Iz Londona poročajo: Tu so aretirali nekega mladega moža z imenom Henrik Krennerskoten, ki je pisal grozilna pisma lordu Rothschildu. Aretiranec je mlad nemški trgovski pomočnik, ki je že opetovano zahteval od lorda Rothschilda velike vsote, vsega skupaj 30.000 funtov. V svojem zadnjem pismu je zahteval, da Rothschild pošlje omenjeno svoto v neko nemško restavracijo v Westendu. V četrtek je dobil v listu »Times« odgovor in je bil povabljen na sestanek, pri katerem je bil aretiran.

* **Ostanki parnika »Titanic«.** Listi poročajo iz Novega Yorka: Kapitana nekega parnika, ki je priplul v tukajšnje pristanišče, je poročal, da je videl na mestu, na katerem se je pred letom potopil parnik »Titanic«, sprednji del trupla »Titanica« na neki podmorski skali, ki so jo že deli časa domnevali na tem kraju, ki pa ni označena na morskih kartah. Mogoče je ta skala povzročila nesrečo »Titanica«, okolščina, ki bi bila zelo važna za vprašanje odškodnine družbe »Withe Star Line«. Vlada je takoj odredila preiskavo.

* **Duhovnik — detoljub.** Iz Mosteca poročajo: Orožništvo mostškega okraja išče župnika Josipa Knotka iz Klinov, ki je pred par dnevi zapustil svoj delokrog in se zdaj

klati po pošumavskem gorovju. Ta duhovniški »detoljub« je posilil in zlorabil nad 40 mladoletnih deklic. Posebno težko se je ta čedni duhovnik pregrešil nad osmimi deklicami v starosti od 11. do 14. let. Tudi hčerko nadučitelja in župana je opetovano izvalil v svoje stanovanje ter jo tam zapeljal in zlorabljal. Te svinjarije je uganjal že tri leta; toda že pred šestimi leti, ko je bil v drugi župniji, je bil zaradi enakih svinjarij v kazenski preiskavi, vendar pa o kazensko postopanje ustavili.

* **Madžarske častne afere.** Iz Budimpešte poročajo: Med ministrskim predsednikom grofom Tiszo in drž. poslanecem obmejnim grofom Jurjem Pallavicinijem, zetom grofa Julija Andrassyja, je nastala afera. Grof Pallavicini je v zadnji seji municipalnega odbora somogyškega komitata, na katere dnevnem redu je bila zaupnica vladi, izjavil: Ko je grof Tisza izvedel, da namerava Desy obtožiti Tiszo, je vendar še poskušal, varovati ministrskega predsednika in je šel pri tem tako daleč, da je skušal ne samo vplivati na sodišče, temveč da je hotel dovesti tudi priče do tega, da bi izpovedale ugodno. Kakor se govori, je grof Tisza pozval grota Pallavicinija na dvoboje.

* **Izgredi v Milanu.** V Milanu so pričeli vsi delavci stavkati, in sicer zato, ker vlada noče podpirati njih zahtev, ki jih stavijo delodajalcem. Včeraj je opetovano prišlo do spopadov med stavkajočimi in vojaki. Začeli so stavkati tudi prodajalci zelenjave in sadja, da protestirajo proti municipiju, ki hoče decentralizirati glavni trg. Delavci v plinarni ne delajo. Tramvajski promet je popolnoma ustavljen. Stavkajoči hodijo od tovarne do tovarne ter jih s kamenjem prisilijo, da ustavijo delo. Pri tem je prišlo do spopadov s karabinjeri in kavalerijo. Pri tem je bilo 6 oseb aretiranih. Stavkajoči so hoteli aretirance oprostiti. Karabinjeri so morali streljati. Nato je prihitela kavalerija, ki je razklopila množico. — Več oseb je bilo ranjenih. Dve ženski sta bili vsled strelav lahko ranjeni.

Gospodarstvo.

— **Insolvenca.** Protokolirana tvrdka Kotzbeck v Kranju je insolventna. Dolgovi na blagu znašajo 143.000 K. Aktivne pa cenijo na 72.000 kron. Tvrdka ponuja upnikom 40% poravnalno kvoto.

— **Konkurzi v juliju.** Meseca julija je bilo v Avstro - Ogrski priglasihih 20 večjih konkurzov s pasivi 13 milij. kron. Pred enim letom je bilo 30 konkurzov s pasivi 21 milij. kron. Na Ogrsko je zdaj pripadlo 8 konkurzov z obveznostmi 79 milij. kron.

— **Ogrožen prihranki hrvaških izseljencev.** Kakor smo že poročali, je pred kratkim ustavila svoja izplačila First Nationalbank v Pittsburgu. Kakor poroča »Frankfurter Zeitung« iz Budimpešte, so nalogali v banko denar najbolj hrvaški izseljenci, katerih vloge znašajo 12 milijonov kron. Hrvaška deželna vlada je zdaj poslala tajnika dr. Franka v Pittsburg, da varuje interese hrvaških izseljencev.

— **C. kr. ravnateljstvo državne železnice v Trstu** odda proti pavšalu dobavo in postavitev predmetov mehanične oprave za vodno postajo v Rudolfovem, ki se razširi. Potom javnega razpisa pa odda dobavo rezanega lesa za leto 1914. Podrobni podatki o opremi ponudb, vloženem roku itd. so posneti iz ene prihodnjih števil listov: »Lieferungsanzeiger, Verordnungsblatt für Eisenbahnen und Schiffahrt, »Wiener Zeitung«, »Laibacher Zeitung«, »Osservatore Triestino« in »Avvisatore Dalmato«. Predmetna pojasnila dajeja tudi odelek II. in IV. c. kr. ravnateljstva državne železnice v Trstu. Rok za vlaganje ponudb za dobavo rezanega lesa poteče 10. septembra ob 12. opoldne.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo: G. Lavoslav Bučar v Kostanjevici, 16 kron, mesto venca dragemu prijatelju in sokolskemu bratu dr. Josipu Kušarju.

Za »Narodni sklad«: Gosp. dr. Ivan Tavčar, župan ljubljanski, 30 K, mesto venca na krsto dr. Josipu Kušarju.

Za srbske ranjence: Gosp. Josip Škerjanc z Dunaja 1 K. Ziveli darovalci!

* **Darila »Mladiki«.** V zadnjem času so podarili vzgojevalnemu in naobraževalnemu društvu »Mladiki«: Gosp. dr. S. D. v Kranju, 10 K; gosp. notar E. Orožen 26 K (zbirka); gosp. T. Mencinger v Ljubljani, 50 K; gosp. St. Klun v Ljubljani, 10 K; gosp. Da-

nilo Pirc v Idriji 50 K; gosp. Julij Mazelle, veleposestnik na Krupi, 20 K; gca. Wessnerjeva 306 K 14 vin. (podarjena plača in terjatev računa); g. dr. Fr. Munda 10 K; gca. K. Jugovičeva v Kranju 5 K. — Vsem darovalkam in darovalcem prav lepa hvala.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 27. julija: Klančar Fran, sin hlapca 3 dni.

Dne 28. julija: Belak Florijan, ključavničar, 21 let.

Dne 29. julija: Angela Zakrajšek, delavčeva žena, 29 let. — N. Pristov, v sili kršena, hči poštnega poduradnika. — Ana Matko, nezakonska hči, 4 tedne. — Narobe Jakob, delavec, 50 let. — Avbelj Franja, mestna uboga, 63 let.

Dne 30. julija: Birk Štefan, učitelj v pokoju, 70 let.

Dne 31. julija: Korenčin Ludovik, delavec, 61 let. — Oberšek Pavlina, prevodnikova žena, 34 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bolehalo ljudem priporočati je porabo pristnega »Molloya Seidlitz-praska«, ki je preiskano domače zdravilo in vpliva na želodec krepljivo ter pospešilo na prebavljanje in sicer z rastočim uspehom. Skatijica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MQLL, c. in kr. dvorni zalagatelj DUNA, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 2 33

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm.

Seydlin

Čistilo za zobe

Izdeluje O. Seydl

Stritarjeva ulica 7.

Dobiva se povsod

Kemik dr. ing. Hirsch, Olomuc. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da je »Seydlin« prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neskladni in se z njo lahko razkužuje.

Negovanje las s Pixavonom

na znanstveni podlagi.

Resnično najboljši način za jačjenje lasišča in krepitev las.

PIXAVON

Steklenica K 2-50

Dost. za več mes.

Serravallo

železnato Kina-vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in melokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

»Izborni okus.«

Večkrat odlikovano.

»Nad 8000 zdravniških spriceval.«

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje. 87

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. avgusta 1913.

Termin.

Pšenica za oktober 1913.	za 50 kg 11:35
Pšenica za april 1914.	za 50 kg 11:89
Rž za oktober 1913.	za 50 kg 8:35
Oves za oktober 1913.	za 50 kg 8:23
Koruzi za avgust 1913.	za 50 kg 8:03
Koruzi za maj 1914.	za 50 kg 7:35

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

avgst	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
5.	2. pop.	732.2	27.0	p. m. jzah.	jasno
	9. zv.	732.4	19.5	sl. zah.	dež
6.	7. zj.	733.1	16.5	sl. jzah.	dež

Srednja včerajšnja temperatura 20.4° norm. 19.5°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

+

Potrta globoke žalosti, naznanjam, da je moj edini ljubljani sin

Julij Treo

preminil po dolgem težkem trpljenju na Dunaju.

Zemski ostanki predragega pokojnika so se položili na centralnem pokopališču na Dunaju k večnemu počitku.

Fanny Treo.

Zahvala.

Za premnoge izraze sočutja, izkazanega nam o priliki nenadne smrti našega iskreno ljubljenega in nepozabnega soproga, očeta oziroma tasta in deda, gospoda

Mateja Gärtnerja

dalje za krasne vence in za obilno častno udeležbo pri pogrebu nepozabnega rajnika izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, posebno še gospodom železničarjem, slav. vojaškemu koru, c. in kr. vojaški godbi 27. pešpolka in pevskega društva »Ljubljanski Zvon« za ganljive žalostinke svojo najsrčnejšo zahvalo.

Posebno toplo se zahvaljujemo gu. Francu Terček in gospej I. Kováč, ki sta nam v dneh žalosti s požrtvovalno ljubeznijo stala na strani.

V LJUBLJANI, 6. avgusta 1913.

Rodbine Gärtner — pl. Trnkóczy.

1995 **Prva domača tovarna**

omar za led

Simona Praprotnika

v Ljubljani, Jenkova ulica št. 7.

Prevzemajo se vsa v stavbu in pohištveno: mizarstvo spadajoča: dela, katera se točno in po najnižjih cenah izvršujejo.

Velika zaloga gostilniških okroglih miz.

Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštino prosto.

Brez vsakega posebnega obvestila.

+

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem tužno vest, da je naš ljubljani oče, oziroma soprog, gospod

Josip Sedlak

nadučitelj na Jesenicah

6. avgusta 1913 po kratki mučni bolezni v deželni bolnišnici, v starosti 46 let, previden s tolažili sv. vere, mirno preminil.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v četrtek, 7. t. m. ob 5. uri popoldne iz deželne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. avgusta 1913.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Povodom prebriske izgube naše premile soproge, sestre, svakinje in tete, gospe

Marije Pakiž roj. Pajnič

žolskega vodje soproge

izrekamo tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znanecem za udeležbo pri pogrebu in vsem onim, ki so nam izrazili svoje sožalje.

SV. KRIŽ PRI TRSTU, 5. avgusta 1913.

Zalujoči ostali.

Prodaja se po nizki ceni v Sp. Šiški

enonadstropna hiša 2754

s prostornim dvoriščem in vrtom. — Več pove upravništvo »Slov. Naroda«.

V kavarno pri „Slonu“

se sprejmeta 2753

2 učenca

— ki obvladata nemški jezik. —

Dva krasna stanovanja

(parter in I. nadstropje)

obstoječa iz 3 sob in vseh pritliklin, se takoj oddata za novembrov termin.

Poizve se: 2752

Prisojna ulica 1, pri upravitelju.

Dva krasna 3letna 2748

bernhardinca

eden dolgodlak in drugi kratkodlak. Na verigi sta zelo huda, a spuščena pa krotka. Priporočljiva za samotna posetva ali tovarne. Cena vsakemu 150 K. Več pove upravništvo »Slovenskega Naroda« pod šifro »Bernhardinec«.

Koncipijent

s substitucijsko pravico in 2755

stenograf - strojepisec

se sprejmeta v odvetn. pisarni. Ponudbe z vsemi potrebnimi podatki na »Društvo slov. odv. in not. wadnikov« v Celju.

Učenec

ca. 14 let star, popolnoma zdrav, krepak deček iz poštene rodbine, s primerno izobrazbo, 2747

se sprejme v trgovino z mešanim blagom

A. Pogačnika v Cerknici.

Učna doba 4 leta, obleko in vso oskrbo dobi v hiši.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Mirna stalna stranka išče za no-
vembrov termin 2745

stanovanje

s tremi sobami in pritliklinami. — Po-
nudbe pod „Stalna stranka“ na
upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Prodaja se na lepem prostoru
pod Rožnikom št. 277 2730

majhna vila

z 2 stanovanji in lepim vrtom za svoto
13.600 K. — Priseli se lahko takoj.

Učenec

prijetne zunanosti, poštenih staršev,
z zadostno šolsko izobrazbo

se sprejme

v manufakturno trgovino 2723
Vinko Sket v II. Bistrici (Notranj.)

Trgovska oprava

(za špecerijško trgovino) skoro popol-
noma nova (ker le kratek čas rabljena)

se takoj prodaja.

Več se izve pri trvdki 2439
A. Krisper, Ljubljana, Mestni trg.

Odda se s 1. novembrom na Cesti
na južno železnico 32 v I. nadstr.

lepo solnčno stanovanje

obstoječe iz predsobe, 3 parketiranih
sob z vsemi pritiki in obsežnega vrta.
2751

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanj-
kanja prostora znižane cene. Dostavijo
se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parna žaga SCAGNETTI, za
skladiščem državnega kolodvora.

Priznana ena izmed najboljših naravnih
na ogljikovi kislini najbogatejših slatin je

Marijin vrelec.

Po zdravniških izpovedbah učinkuje kot
pitna in zdravilna voda proti želod-
čnim in črevesnim bolečinam kakor
tudi proti pljučnemu katarju; zelo pri-
poročljiv je za vsakogar, ki trpi na
slabi prebavi in zaprtju. V dokaz iz-
borne kakovosti je veliko število po-
:: :: hvalnih in priznanih pisem. :: ::

Glavna zaloga: 2517

tvrdka Leskovic & Meden
v Ljubljani, Jurčičev trg št. 1.

Prav dober 2207

klavir

(železna konstrukcija) se zaradi pomanj-
kanja prostora prodaja prav poceni.

Krakovska ulica šte. 19.

Vodne elevatorje
(črpalnice na
vrtlo)
za vodnjake
kakor tudi
črpalnice
za vodo, ročni in
strojni obrat,
motorje,
na veter, topli
zrak, plin, petro-
lej in bencin
Izdeluje najceneje
I. K. Rudolf
c. kr. dvor. 24. v Piznu.

Najboljša in najzdravejša

barva

za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje
sivim in pordečelim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temnorjava in črna v steklenicah
z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Lasne kite, podlage in mrežice
vseh vrst; gledališčne in toaletne
potrebščine itd.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje
luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodilom 1 krono.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot
dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil, medicinal. vin, špecijali-
tet, najfinjših parumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Rastjeva cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
jubli. mostu. 17

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi
člani bolniških blagajin južne železnice,
c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške
blagajne v Ljubljani.

Pozor! Pozor!

trgovino z meš. blagom

Treba je le nekaj tisoč kron drugo pa na
obroke. Ker je bodočnost zasigurana, iščem
samo resne in poštene kompetente. Trgovina
se nahaja v bližini mesta Ljubljane in sicer
na eni najbolj obljubljenih cest. Ponudbe naj
se pošiljajo na upravnishvo „Slov. Naroda“,
pod „Srečna bodočnost št. 3000/2584“.

J. Zamljen

čevlarski mojster
v Ljubljani, Gradlišče 4

izvršuje vsa čevlarska dela do najfi-
nejše izvršitve in priporoča svojo zalogo

storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in
telovadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera
pripisan čevlji. 237

Kupi se

dobro ohranjen 2731

PIANINO.

Ponudbe pod „Pianino“ na uprav-
nishvo »Slov. Naroda« z navedbo cene.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške
bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli.
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin
balzam Ria Vaših kurjih očes, bradavic,
otičancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin.
Cena lončka z garancijskim pismom 1 K.
Kemeny, Košice I., Postfach 12/64 Ogrsko

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob in kuhinjo se za
november odda

na Kuhnovi cesti šte. 23

Mirni stranki brez otrok se odda
v suterenu vile na Erjavčevi c. 24

Stanovanje

z eno sobo in kuhinjo. 2740

:: Pojasnila ravnotam pri lastniku. ::

Trgovski sotrudnik

za modno trgovino

se sprejme.

Ponudbe na upravnishvo »Slov.
Naroda« pod „September“. 2695

Technikum Ilmenau

Turinski
Višje tehn. učilišče za gradbo strojev in g.
elektrotehniko. Oddelki za inženirje, tehnike
in delovodje. Velike tvorniške delavnice za
prakt. izvežbanje volonterjev. Drž. izpitna
kom. Inozemci dopuščeni. Prosp. gratis.

Ravnatelj profesor Schmidt.

3 Židovska ulica 3

Prodaja

radi pozne sezije

po znatno znižani ceni

:: slamnike vseh vrst za dame in deklice. ::

Modni salon STUCHLY-MASCHKE.

Žalni klobuki vedno v zalogi. Žalni klobuki vedno v zalogi.

3 Židovska ulica 3

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

Radioaktivno termalno kopališče Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C., ki daje vsak
dan čez 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem.
Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim
in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in
masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo
podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavra-
cije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 1178

Edna posebnost
likerja je
Zdravnik želodca.
Zdravnik želodca
je posebnost želodčnega likerja
iz zdravilnih rastlin, kateri iz-
borno vpliva proti slabostim v
želodcu ter radi tega v nobeni
družini ne bi smel manjkati.

Anton Bajec
umetni in trgovski vrtnar
naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov
cvetlični salon
Pod Trančo. 48
Velika zaloga suhih vencev.
izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd
Okusno delo in zmerne cene
Zunanja naročila točno.
Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Klobuke
cilindre
in čepice
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
Velika zaloga najmodernejših slamnikov.
Pristni Panama-slamniki od 9 K do 50 K.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
Stritarjeva ulica šte. 2.
Rezervni fond okroglo 1.000.000 kron.
Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema vloge na knjižlice in na tekoči račun 4 3 0
:: ter jih obrestuje od dne vloge po čistih :: 4 4 0 ::
Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje
:: vseh vrst po dnevnem kurzu. :: ::